דער קענעדער איד

THE ISRAELITE — Canadian Jewish Weekly — 796 Main Street.

Vol. III. No. 22. Winnipeg, Thursday, July 18th, 1912.

וויניפעג, דאנערשטאג, ד' אב, תרע"ב.

צערעמאָני פון ווינקעל שטיין דעם 28 טען יולי.

איבער דעם רעגען פון פאריגען זונטאג איז די קאמיטע געצווונגען געווען אפּצולעגען די צערעמאני פון לעגען דעם ווינקעל שטיין.

אויף א מיטינג לעצטען מאנטאג האט די קאמיטע בעשלאסען אז דאס לעגען די ווינקעל שטיינער זאל פארקומען זונטאג דעם 28טען יולי. מען האט דאס ניט געקענט אראנזשירען אויף היינטיגען זונטאג, ווייל עס קומט אויס ערב תשעה באב און ווייל דער טאג וועט נעפייערט ווערען יום טוב'דיג מיט מיוזיק און פאראד, דערום האט דער פּרעזידענט ה' ר. ס. ראבּינסאן פארגעלעגט דעם זונטאג וואס נאך שבת נחמו, זיין פארשלאג איז איינשטימיג אנגענומען געווארען.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו מאכען דעם טאג פאר א ריכטיגען יום טוב. א פראכטפאלער ארקעסטער מיוזיק ווערט בעשטעלט פאר דיעזען טאג, די בעסטע און פראמינענטסטע אידישע רעדנער פון שטאדט וועלען אנטהייל נעהמען און די קינדער פון תלמוד תורה וועלען מיט פאראד מארשירען פון דער אלטער צו דער נייער תלמוד תורה.

רבּי י. י. כהנאוויטש וועט רעדען מעניני דיומא און פראווען די צערעמאני. עס ווערען ערוואַרטעט טויזענדער אידען זאלען בייוואהנען דיעזע זעלטענע און גלענצענדע צערעמאני.

רעוו. לעווין פערלאָזט וויניפעג.

דער גוט בעקאנטער און איבעראל בעליעבטער יונגער רעווערענד, ה' דזש. ק. לעווין פערלאזט דעם 30טען דיעזען מאנאט די שטאדט וויניפעג און פאהרט אפּ קיין העלענא, מאנטאנא (יונייטעד סטייטס) וואוהין די קאנטער-רעפארם קהילה נעהמט איהם ארויס און צאהלט א פיעל גרעסערען געהאלט. (דא האט רעוו. לעווין בעקומען 12 הונדערט דאלאר א יאהר, ווערענד אין העלענא וועט ער בעקומען 18 הונדערט).

לעצטען זונטאג האבען די מעמבּערס פון „שערי שמים" פעראנשטאלטעט א אבשיעד רעסעפּשאן אין סקול רום פון דער שוהל. ביי 150 מענער און פרויען זיינען אנוועזענד געווען. דער פּרנס מ. האאיד איז געווען טשערמאן, א. ריפּשטיין דער פּרעזידענט פון דער שוהל האט דער ערשטער גערעדט און אנגעוויזען אויף רעוו. לעווין'ס לייסטונגען, נאכהער האט ה' ה. א. אייזיק דערלאנגט דעם רעוו. לעווין א גאלדענעם זייגער אלס מתנה; די ליידיס אייד פון „שערי שמים" האבען דער מאדאם לעווין אונטערגעטראגען א בריליאנטענעם לאקעט. עס האבען אויך גערעדט ה' י. ה. לעווינסאן, ס. ה. גרין, ר. ס. ראבּינסאן און אנדערע. רעוו. לעווין האט געענטפערט אויף די רעדעס. זיין ענטפער האט ארויסגערופען טרעהרען ביי אלעמען און אויך ביים רעדנער אליין האבען זיך טרעהרען געוויזען אין די אויגען.

אין נאמען פון אונזערע לעזער ווינשען מיר איהם ערפאלג און נשיאות חן אין זיין נייער היים.

ווי מען גיט אונז איבער וועט אין גיכען קומען קיין וויניפעג דער בעוואוסטער רעוואלוציאנער ג. בעלאָאוסאוו, וועלכער איז אנטלאפען פון סיבּירער קאטארגע וואו ער האט פערבראכט 4 יאהר פאר בעלאנגען צו דער סאציאליסטישער פארטיי און פאר אונטערשרייבען דעם וויבּארגער אויפרוף. יעצט איז בעלאָאוסאוו אין נויארק. אין וויניפעג דענקט ער צו בעזעצען זיך אויף שטענדיג.

אויף דער 5טער פּיידזש וועלען די לעזער בעמערקען א שטיקעל נייעס וועגען דעם אז רוסלאנד איז זיך מתחתן מיט'ן דיוק אף קאנאוט. אבער אין דער „פרי פרעס" האט דער דיוק אבגעלייקענט די ידיעה.

דער סטרייק פון די שניידער אין מאָנטרעאָל.

אין דער „פאלקס צייטונג" ווערט געמעלדעט אז די פעראייניגטע מאנופעקטשורערס האבען געמוזט אוועקשטעלען עקשנות אן א זייט און געגמען זיך בעסער פערהאנדלען מיט דער יוניאן וועגען א סעטעלמענט. דאס גופא איז שוין א גרויסער זיעג. דער ערשטער זיעג פּונ'ם וואונדערפאלען, מוטהיגען סטרייק וואס געהט שוין אן זייט 6 וואכען אין מאנטרעאל. פערהאנדעלט האט מוט דער יוניאן מר. גארדנער דער פרעזידענט פון דער מאנופעקטשורער אסאסיאיישאן, אבער ניט קענענדיג קומען צו קיין בעשטימטען אבמאך, זיינען די פערהאנדלונגען אבגעהאקט געווארען.

אין דער צייט ווען דא פערהאנדעלט מען מיט די ארבּייטער, טהוען דערווייל די באסעס זייערס און זיינען זיך נוקם אין די סטרייקערס אויף די גרויזאמסטע אופנים. אזוי איז יעצט בעקאנט געווארען אז די באסעס האבען געדונגען א באנדע שלעגערס, זיי פּראוואצירען און העצען די ענגלישע ארבּייטער געגען די אידישע און עס ווערען געשלעפּט אין קארט ארויין ארבּייטער וואס געהען נור דורך דעם שאפּ וואו דער סטרייק געהט אן. דעם מוטה אפּער פון די סטרייקערס איז צום בעוואונדערן, זייערע מיטינגען ווערען אבגעהאלטען מיט גרויס ענטהוזיאזם. דאס איינציגע איז נור וואס דאס רוב פון די סטרייקער האבען שוין ניט קיין מעגליכקייטען צו סטרייקען, אלעס אין שטוב איז אויספערקויפט, אלעס אין פאון שאפּ, די קינדער בעטען עסען, אביסעל מילך און שטיצע קומט אן אזוי ווייניג, אזוי ווייניג!..

און אין וויניפעג דענקט מען אפּנים ניט פון דעם סטרייק אין מאנטרעאל...

זעהר טרויעריג און אין דער זעלבער צייט זעהר ניט שעהן פאר די היגע ארבּייטער. קען דען זיין אז זיי וועלען גאר קיין אנטהייל נעהמען, וועלען זיי זיך ניט אבּרופען אויף די אפּיעלען, אויף די בקשות פון זייערע ברידער?!

עס גלויבט זיך ניט!

מאָנומענט פאַר לאָרד סעלקירק.

דינסטאג 10 אוהר אין דער פריה האט דער דיוק אף קאנאוט אין דער אנוועזענהייט פון א גרויסע מאסע מענשען און אלע פארשטעהער פון שטאדט און פּראווינציעלער רעגיערונג אוועקגעלענט מיט גרוים צערעמאני דעם ווינקעל שטיין פאר א מאנומענט פון לארד סעלקירק אויף'ן סאוטה איסטערן קארנער פון פארטיידזש עוועניו און מיין סטריט.

ז. ל. באררי דער נייער קאמישיאנער פון דער מאניטאבא גאווערמענט טעלעפאן איז דינסטאג אנגעקומען אהער פון מינעאפּאלים און וועט זיך גלייך נעהמען צו רעארגאניזירען דעם טעלעפאן סיסטעם. די רעזולטאטען פון זיין ארבּייט און די טעלעפאן פּרייזען וואס ער וועט בעשטימען וועט נאך היינטיגע וואך פיל״יכט בעקאנט ווערען.

לעצטע וואך זיינען אין מאנטרעאל געשטארבען פון היץ זעכציג קינדער, עלף ערוואקסענע מענשען און גאר פיעלע זיינען נור אבגעקומען מיט פאלען אין אהנמאכט.

באַנדיטען בעפאַלען אַ פרוי.

אין מאנטרעאל זיינען פינף איטאליענער בעפאלען א פאר פאלק וואס איז געגאנגען שפּאצירען. צוויי באנדיטען האבען צוגעהאלטען דעם מאן און 3 האבען פערשלעפּט דיא פרוי אין א הויז. אויף איהר געשריי איז אנגעלאפען אן אויטאמאבּיל מיט צוויי מענשען וואס האבען גערעטעט די פרוי. ווי עס שטעלט זיך ארוים האבען די איטאליענער ניט געוואלט בערויבען די פרוי, נור זי שענדען, דען ווען די פרוי האט זיי געוואלט מיט גוטען אפּגעבען איהר פאקעט בוק מיט געלד האבען זיי איהם ניט געוואלט נעהמען.

די באנדיטען איז געלונגען צו אנטלויפען און די פּאליציי האט ניט קיין שפּור פון זיי.

דער טערקישער מיניסטער סאיד הארים איז יעצט אין וויען, וואו — לויט מען בעהויפּטעט — ער וועט פערהאנדלען וועגען שלום צווישען טערקיי און איטאליען.

אלגעמיינע נייעס וועלען די לעזער געפינען אויף פּיידזש 4 און 5.

דער זיעג פון די ליבעראַלען אין סאַסקאַטשעוואַן.

דער בעסטער בעווייז אז רעסיפּראסיטי איז נאך ניט טויט האט בעוויזען דער גרויסער זיעג וואס די ליבעראלע פארטיי האט נור וואס געהאט אין די פּראווינציאלע וואהלען אין סאסקאטשעוואן. אבּגעזעהל דער מיניסטער פון אינערן האג. ראדזשערס איז אליין געקומען מענעדזשען דעם קאמפּיין, דאך איז דער זיעג געווען א פּאלשטענדיגער. די קאנסערוואטיווען האבען פערלארען איינינע סיטס וועלכע זיי האבען געהאלטען פון פריהער און די רעגירונג האט געוואונען צוריק אלע מיניסטארען און וועט האבען נאך א גרעסערע מעהרהייט ווי ביז יעצט.

פערלאנגט אין א גראסערי סטאר א גוטען עקספּיריענס בוטשער באי. קיינע דעליווערי. צייט — ביז דעם 30טען יולי. נאכפרעגען ביי מר. **פיינשטיין, 729 סטעלא עוועניו.**

THE

Busy Bee Jewelery.

668 מיין סט. פאָן גערי 3024

איך האב אבגעקויפט קאמענטוועלט לאון אפיס און בין דערום אומשטאנד צו פערקויפען צו די בילינסטע פּרייזען אלערליי דיימאנדענע רינגען, פערשיעדענע דזשועלערי, זייגערס און סילווער ווערע. א גרויסער אויסוואהל פון רוסישע שאפּקעלע זייגערס צו די בילינסטע פּרייזען. אויך אלערליי גראמאפאנס און אידישע רעקארדס סיי אין דער סטאר אויף 668 מיין סטריט און סיי אין מיין צווייטען סטאר אויף קארנער מיין און וואטער סטריט. אייער געלד בעקומט איהר צוריק ווען איהר זייט אונצופריעדען מיט דער וואַרע.

זייגערס געפיקסט.

א גוטער וואטש מייקער ווערט געזוכט, זיך באלד מעלדען צו דער „ביזי בי". גוטע וויידזשעס און סטעדי דזשאב פאר'ן ריכטיגען מאן.

ערשטער אידישער ריעל עסטייט אָפיס אין דער נאָרד ענד.

ווער עס האָט הייזער אָדער לאָטס צו פערקויפען, אָדער ווער עס וויל קויפען; ווער עס וויל בייטען לאָטס פאַר הייזער אָדער פאַרמס, זאָל זיך ווענדען צו

ב. ראָבינסאָן און זאָהן

אין 1-2 292 סעלקירק עוועניו פאָן סט. דזשאָן 2445

נעמען אָן הייזער צו פערענטען און רענטען. שבת געשלאָסען, זונטאָג אָפען

רעזידענס 539 פרישאַרד עוועניו פאָן סט. דזשאָן 737

44)

קאָנטראַקטאָרס און בילדערס.

אונזער נאמען איז אייך א גאראנטיע פאר רעאלע ביזנעס.

ג. סגל'ס בעקעריי

איז דאס איינציגע פּלאץ, וואו ברויט, בולקע ווערט געבּאקען ריין און זויבער. ברויט ווערט אויך דעליווערט צו הויז.

טעלעפאנירט אב סט. דזשאן 1488 אדער קומט אין

510 סעלקירק עוועניו.

זעהט אטרובּקי'ס אדוו. אויף פּיידזש 7.

פּאטראָנייזט אונזערע אדווערטייזער.

מען דאַרף ניט געהן נאַקעט אָדער באָרוועס

ווייל צו דער בּילינסטער פּרייז קריגט איהר א גוטען סוט ביי אונז ווי אויך א פאר שיך און אנדערע זאכען וואס א מענש דארף האבען. גוט און ניט טהייער איז אונזער מאטא.

Grand Clothing Co.

800 Main Street

האָפמאַן און כּץ, פּראָפּרייטאָרס.

אייער גוט בעקאנטער ריעל עסטייט מאן מר. ה. **שיללער** מאכט בעקאנט זיינע פריינד אז ער מופט אריבער זיין אפיס פון 880 מיין סטריט אין 854 **מיין סט.** פאָן סט. דזש. 162

EST. 1879

ALLOWAY & CHAMPION

אויב איהר דענקט אַהיים צו פאָהרען.

עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופריעדענשטעלען. מיר זיינען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעל שיף קאמפּאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דיענסט צו געבּען אייך אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע. מיר האלטען שטענדיג אין אונזער קאסע א גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער און פערקויפען צו מעסיגע פּרייזען. געלד געשיקט אין אלע וועלט טהיילען.

אַללאָוועי און טשעמפּיאָן — בענקערס און בראָקערס

AC · 362 & 667 MAIN STREET · AC

גערענקט, נעקסטען זונטאָג, 21טען דזשולי, 11 אוהר פריה, פאָהרט די „אַלבּערטאַ" שיף.

הומאר וויץ סאטירע.

שבת אויבס.

איך בין בײדע.

נאכגעמאכט נאך א רוסיש פאלקס ליעדעל.

דער טערקישער סולטאן איז גליקליך אודאי
מיט ווייבער און ווייבלעך מאכט ער זיך פרעהליך.
פראוועט מלוכה און פיהרט זיך געשעפטען
און האט א גוד טיים פון הארעם מיט מיידלעך.

איך וויל זיין סולטאן!

און אפשר נאר ניין?! אט גיט נוה א טראכט.
א טירקישער סולטאן פערלאנגען צו זיין
איז דאך שגעון. דער הייליגער קאראן
פערביט דאך שטרענג, ניט טרינקען קיין וויין.

איך וויל קיין סולטאן!

א רוימישער פאבסט, דאס איז שוין גאנץ אנדערש,
קענסט טרינקען און גיסען ווי ס'דיין ווילען,
קריגסט פעק מיט פאזיטען, טארבעס מיט גאלד
און דו — אנשטאט ברכות — קענסטו גאר בילען.

כ'וויל זיין א פאבסט!

און אפשר נאר ניין? צו ווערען א פאבסט,
א רוימישער קנעכט צום הייליגען זכר,
בין איך דאך מהויב, לויט ס'הייליג געזעץ,
צו לעבען ביחידות און זיין אייביג א בחור.

איך וויל ניט קיין פאבסט!

טו וואס זשע דען טהו איך? גרויסער בעל תאוה,
איך האב דאך פארט ליעב אי פרויען אי וויין?
דאן ווער איך א מייסטער, א מאכער פון קונץ
און מוז אי א פאבסט, אי א סולטאן זיך זיין:

טרינק איך זיך אן מיט וויין פולע כוסות,
בין איך דער פאבסט, דער הייליגער, דאן.
און טאנץ איך מיט מיידלעך, מיט שעהנע א סך,
בין איך אהן צווייפעל דער געקרוינטער סולטאן.

די בעסטע שרייב מאשין אין דער וועלט.

די נייע „15 קאראט" ל. ס. סמיטה און בראס. שרייב מאשין.

The New "15 Jewel" L. C. Smith & Bros. Typewriter.

מיר ערזוכען אייך העפליכסט צו זעהן דיעזע נייע 15 קאראט' מאדעל נומער 5 מאשין בעפאר איהר קויפט זיך א שרייב מאשין. אונזער מאשין איזווירקליך די בעסטע וואס איהר קענט קויפען פאר געלד. איהר קענט זי אויך קריגען אויף לייכטע אויסצאהלונגען. מיר האבען אויך אנדערע זעהר בילינע שרייב מאשינען צו פערקויפען.

The Smith Visible Typewriter Co. Limited.

20 Princess Street — Phone Garry 4975

N. WEXLER, Manager. — נ. וועקסלער, מענעדזשער.

אַ נאַציאָנאַל פאָנד קאַמפּײן תשעה באָב

א קאמפיין צו גונסטען דעם נאציא־נאל פאנד ווערט ארגאנזשירט פון די היגע בני ציון. די וואך פון תשעה באב וועלען פערשפרייט ווערען סירקולארס און ליפלעטס וועגען נאציאנאל פאנד. אויף תשעה באב האבען פאלגענדע חברים זיך אבגערופען אבצוגעבען דעם טאג פארן נאציאנאל פאנד: חברים העיליק און קאפלאן זיינען בעשטימט צו בעזוכען דעם ביזנעס און רעזידענס אין אידישען דיסטריקט פון כאוטה אף די סאבוויי, א. אפאווסקי און ש. שטע־רענבערג — וועסט פון מיין סטריט דאפרין, סטעלא, פלארא און סעלקירק; שילער און סערעפין — איסט פון מיין סטריט און פריטשארד און מאניטאבא. עס פעהלען נאך איניגע חברים און זיי זיינען אויפגעפאדערט זא שנעל זיך צו מעלדען צום פרעז. אדער סעקרעטאר.

פאטאגראפער.

צו יעדען נאנצען אדער האלבען דאזען בילדער, בעקומט איהר זעקס פאסטיל קארדס בילדער פריי.

Smith's Art Gallery, 405 Selkirk Avenue

ל. האלפעני
פלאמבינג און היטינג.

ווען איהר נעהמט בילדען, בעראטה זיך מיט מיר.

883 מיין סטריט

אפיס פהאן סט. דזשאהן 1830

רעזידענס פהאן סט. דזשאן 2217

שעהנע פרינטינג ברענגט קונים.

גוטע און שלעכטע פרינטינג קאסט אייך איין געלד. מיר מאכען שעהנע פרינטינג אויף אלע שפראכען אהן מיסטייקס.

The Modern Printing Co.
M. Glucksberg, Prop.
318 Hargrave St.
Phone Main 3040

צו פערקויפען א הויז פון גרויסע 5 ליכטיגע רומס, באד, זומער קיטשען, סעלער מיט צעמענט פלאר, סטייבעל פאר 5 פערד, טשיקען הויז, גרויסער וואוד שעד, לאט 132x25 צו ליין. פרייז $2,500 (500$ קעש, באלאנס — לויט ארענדזשמענטס), קליער טייטעל. נאכ־פרעגען ביי ה. קאפלאנאוויטש, 536 סט. דזשאהן עוועניו, פהאן סט. דזשאהן 892.

פערזענליכעס.

איך בין א יונגערמאן (און אלמן) 35 יאהר אלט, האב א גרויסע פארם און אפיסעל געלד, קיינע קינדער, קען גוט ענגליש, בין גוט בעלעזען, ראדיקאל געזאנען, זוך די בעקאנטשאפט מיט א מיידעל אדער אלמנה ניט עלטער פון מיר. בין גרייט צו פערלאזען די פארם. קיינע שדכנים. שריפטליך זיך ווענדען

The Israelite, For N. N., 796 Main St. (22

אַ אידישער לאַנג פראַקטיצירטער זעצער.

האב געארבייט 4 יאהר אין לאנדאן ביי דעם „היהודי' (העבראישעס וואכענשריפט), האב געארבייט אין פילע אנדערע אידישע צייטונגען.

בין א ספעציאליסט אין מיין פאך סיי אויף דזשאבס און סיי אויף גרויסע ארבייט.

ווענען מיין קומען, פרייז און ד. גל. קען ארראנזשירט ווערען מיט'ן רעדאקטאר פון „איד".

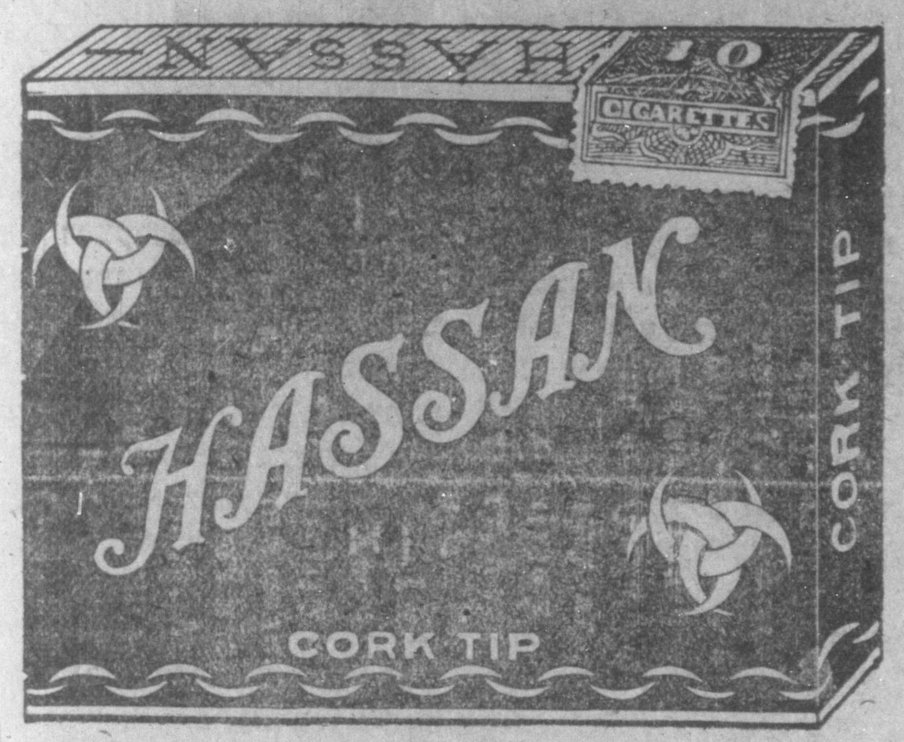

פאָרטרעפליך גוט זיינען
די א
העססען סיגאַרעטס

אָריענטאַלער סמוק
10 שטיק פאַר 10 סענט.

אזוי האָבען ב. מילער און י. הורעוויטש געזאָגט:

על הכל עת,

ניט אלע מאל דארף א מענש האלטען אין איין גריבלען זיך און וועלען דערגעהן די סוד הסודות פון דער וועלט. ס'זיינען דא אויך צייטען ווען לאַכען איז נויטיג און איז די בעסטע רפואה פאר פערטרייבען פון זיך אלע זארגען און מרה שחורות. אלזא, לאכט און די וועלט וועט מיט אייך מיטלאכען. אבער אום געזונד לאכען אז אייער נשמה זאל זיך טובל זיין אין די מים חיים פון אייער געלעכטער, דאן לעזט דעם

גרויסען קונדס

ערשיינט איין מאל אין וואך און קאסט בלויז 5 סענט.

צו בעקומען אין

פיפעלס בוק סטאָר, 824 מיין סטריט
און אין אונזער ברענטש 571 סעלקירק עוועניו.

פהאן סט. דזשאהן 143

אונזערע סטארס זיינען אפען — אויך זונטאג — ביז 12 דעם זייגער אבענד.

לערנט זיך צו זיין אַ ריכטיגער ביזנעסמאַן!

יעדער קליינער ביזנעסמאן דארף וויסען צו יעדער צייט וויפיעל ער פערמאגט, וויפיעל מען איז איהם שולדיג און וועמען ער איז שולדיג. יעדער קליינער ביזנעסמאן דארף פיהרען ריכטיגע ביכער.

פאר א קליינער פרייז קענט איהר אויספיהרען אז איך זאל קומען צו אייך איין מאל אדער צוויי מאל אין וואך און אייך איינפיהרען ביכער ווי אין די גרויסע אפיסעס.

איך גיב אויך לעסאנס אין בוק־קיפינג אין אידיש און אין ענגליש.

מיין אדרעס איז:

ARON GOLDMAN, c. o. THE "ISRAELITE",
796 Main Street

איכה ליעדער.

אין בית המדרש.

ל. יפה.

אין דונקעל פון קליינעם בית מדרש
בעמערקט מען נור פינסטערע מינעס
דער עולם הערט טרויעריג „איכה"
און יאמערט און זיפצט אויף די קינות.

איך זאג ניט, איך וויין ניט, איך קוק נור
מיט שמערץ, מיט טרוקענע אויגען
ארום אויף די מענשען, וואס זיצען
אין זאקען, און דרייען געבויגען.

ווי מאט עס בעלויכט אלץ א שימער
וואס פאלט פון די אלטע מנורות.
מען קלאגט אויף דער ערד, ווי דער מנהג,
ווי ס'קלאגען שוין צעהנדליגע דורות.

עס וויינען אויף חורבות פון עבר,
פון גליק, וואס איז לאנג שוין פערלארען,
די קינדער פון פאלק, וואס אין גלות
איז אויך שוין א חורבה געווארען.

ס'איז דונקעל... דער ארון הקודש
איז אבגעדעקט, אהן א פרוכת.
איך שוויג, נור אין שוהל צווישען עולם,
וואס זיפצט און וואס יאמערט אהן כחות,

קען זיין, אז דער איינציגער פיהל איך,
ווי שרעקליך עס זיינען די ליידען
פון פאלק וואס איז ווייט פון זיין היימאטה,
ווי גרויס איז דער חורבן פון בײדע!

איכה.

א־ן.

ס'נעהמט מיר דורך דער אלטער טרויער
אין דעם ניינטען אב ביי נאכט:
כ'הער עס פאלט פון שטאדט דער טויער
און עס פלאקערט אויף די שלאכט!

ווי צורייצטע חיות לויפען
אין דער שטאדט דעם פיינדס הילות,
און דעם ווילדען שונא'ס לאכען
ווערט פערטויבט פון פאלקס יללות.

כ'זעה, א רויטעס העליש פייער
שלאגט זיך אב אויף ווייטע מיילען,
און עס טראגען זיך פון פונקען
ביז צום הימעל דיקע זיילען.

וואס ערוואָרבען האט יהודה
דורך פיעל יאהרען לאנגע, שווערע,
זעה איך ווערט צושטערט, פערניכטעט
מיט'ן לעבען, מיט דער עהרע.

ס'נעהמט מיר דורך דער אלטער טרויער
אין דעם ניינטען אב ביי נאכט,
אויף דער ערד דעם קאפ געבויגען
זיץ איך עלענד און פערשמאכט!

און די שוהל איז פול מיט שאטען
פון די פנים'ער די בלייכע,
ירמיהו שטעהט פאר ד'אויגען:
ברעכט די הענט און יאמערט: „איכה!"...

ל. יפה.

* * *

מיר ציהען, מיר בלאנדזשען אין פינסטער
נאך ליכט און נאך שטראהלען פערשמאכט.
רבונו של עולם, בעלייכט אונז
די שווערע, די פינסטערע נאכט!

עס דריקען די בלייערנע וואלקענס,
די פינסטערניש שווער און געדיכט.
צינד אן אין פערצווייפעלטען הערצען
א שטרעבען צו עוויגען ליכט!

א בענקען נאך שעהנקייט און פרייהייט
אין אונזער נשמה ערוועק!
אָ, עפען אונז אויף דיינע הימלען
און ווייז צו דער זונן אונז דעם וועג!

- - Professional Column - -

דר. א. בערקאוויטש.
נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אב.
Dr. A. BERCOVICH
360 Selkirk Ave. Phone St. John 1652

Dr. G. KALICHMAN
אידיישער דאקטאר, דיפלאמירט אין רוסלאנד דייטשלאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין הויט און געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און קינדער קראנקהייט. אפיס שטונדען: פון 9 ביז 11, פון 1 ביז 4 און פון 6 ביז 9. (52־11
453 Selkirk Ave. Phone St. John 1772

Dr. A. H. SILVERMAN
אידישער דאקטאר, שטודירט און דיפלאמירט אין אויסלאנד, די סטייטס און קענעדא. אפיס שטונדען: פון 9 ביז 10, 1 ביז 3 און פון 6 ביז 8
250 סעלקירק עוועניו
אקעגען קווינס האל פהאן סט. דזשאן 1280

Dr. R. L. HURST
פיזישאן און סורדזשאן. בעפאלמעכטיגט פון „ראיאל קאלעדזש אף פיזישאנס", לאנדאן. ספעציאליסט פאר הארץ, נערווען און פרויען קראנקהייט. אפיס שטונדען: פון 10 ביז 12, פון 3 ביז 5 און פון 7 ביז 9. פהאן מיין 814
305 קענעדי בילדינג, פארטיידזש עוו.

רייסט ניט די ציינער.
אויב איהר האט טראבעל מיט ציין, קומט אריין צו די ערשטע אידישע ציין דאקטוירים אין דער נארד ענד
דר. ר. מאנהייט און דר. ק. מארדען
עקספערט דענטיסטען און סורזשענס.
אונזער בעהאנדלונג איז אויף דעם ארענטליכסטען אופן, אונזערע פרייזען מעסיגע. מיר זיינען געסט אין דער נארד ענד און ווען אונזערע פאציענטען בעטראכטען אלס פריינד.
547 סעלקירק עוועניו
פהאן סט. דזשאן 2447

פינקעלשטיין און לעווינסאן
לאיערס און בארריסטערס.
105 באן אקארד בלאק.
טעלעפאנס: מיין 1544 און מיין 1545

R. A. W. Magnussen, M. A.
רעכטספערטהיידיגער, אדוואקאט א. ז. וו.
925 מיין סטריט, ווינניפעג.
אפען פון 1 ביז 2 און פון 5 ביז 6 אוהר נ. מ. אדער אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

Monteith, Fletcher & David
בארריסטערס און סאליסיטארס
403 נארטהערן קראון בענק, קארנער פארטיידזש און פארט. פהאן מיין 669

Flanders and Macvicar
בארריסטערס, סאליסיטארס, נאטאריוס א. ז. וו.
אפיס 872 מיין סטריט
פהאן סט. דזשאן 761
אינטערפרייטער ה. זאלצמאן, ב. ס. א.

MAX MAINS
נאטארי פובליק
פערשיעדענע דאקומענטען בעזארגט, איז אין פערבינדונג מיט'ן רוסישען קאנסול. אפיס שטונדען יעדען אבענד. (88
612 סטעלא עוועניו

PHILIP NEY
נאטאריוס
נעזעצליכע פאפירען פערפערטיגט, איבערזעצונגען אין און פון פערשיעדענע שפראכען. נאטוראליזיישאן פייפערס, מערידזש לייסענס
222 פארטיידזש עוו. פהאן מיין 1288

Miss A. GOLDSMITH
333 Burrows Avenue
גיט לעסאנס אין פיאנא שפיעלען
מעסיגע פרייזען. (25־11

COHEN & MEYEROWITZ
קאנטראקטארס און בילדערס
683 אלפרעד עוועניו.
די בעסטע אינפארמיישאנס פריי. בעפאר איהר בילדעט, זעהט זיך מיט אונז.

ענגעל און אוועגס
פראקטישע עלעקטרישאנס.
האבען געמופט אין 823 מיין סט.
אלע ארבייט אין דער ליין צו מעסיגע פרייזען

בוק־קיפער
וויל האבען שטונדען ארבייט. האט א דיפלאם פון רוסלאנד און פון די סטייטס. זיך ווענדען
(123 The Israelite, 796 Main St. Box 3

ALFRED JACKSON
ליטאן גארדענס. און אינסייד סאבדיווידשיאן. פאר איינצעלהייטען פרעגען אין
522 מיין סט. סויט 3, פהאן גערי 3076

ריעל עסטייט, פארם לאנד
קויפען, פערקויפען און בייטען. מיינע קאסטומער ווערען בעהאנדעלט אויף דעם ארענטליכסטען אופן. (523
H. Leviten 619 McIntyre Block.

בראטמאן'ס ליקער הויז
האלסייל שנאפס און ביער. ספעשיל רעקאמענדירט פאר התונות, צופריעדענהייט גאראנטירט. דעליווערט איבער גאנץ שטאדט.
223־225 לאגאן עוו., קאר. קינג סטריט
פהאן גערי 3258 (52־11

דארפט איהר לייהען געלד?
פיר וואס פיר א צוועק ניט איז ווענדעט זיך צו
ב. שעפס
דעם עלטסטען אידישען פייער אינשורענס און פינאנשעל אגענט אין וויניפעג.
401 סעלקירק עוו. פהאן סט. דזש. 1490
Office: Bank of Toronto.
(527 Phone Garry 706.

א נייע זינגער מאשין אויף לייכטע וועכענטליכע פיימענטס, אדער אן אלטע מאשין פון $5 ביז $25. בעסטע גראמאפאנס מיט זעהר לייכטע אויסצאלונגען. אלערליי פארטס צו מאשינען
S. Prasow 509 Flora ave.

The McKinley Transfer Co.
קאר. קינג און רופערט סט.
אפיס פהאן גערי 2560 און גערי 2508
פיאנא מואווינג ספעשיל, מעביל און באגאזש טראנספערס. (33־11

The Empress Laundry Co.
ווילט איהר זיין פאלקאם צופרידענגעשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שיקען גלייך נאך אייער באנדעל. ערשטע קלאס מאשינערי.
74־76 אייקינס סט. פהאן סט. דזש. 300

The Royal Candy Kitchen.
622 מיין סטריט פהאן גערי 71
דריי טהירען פון די סטארלאנד
ביי אונז איז ערשטע קלאס קענדיס, פרישע היימישע קענדיס יעדען טאג. (52־10

איהר ווילט פאהרען ווי א פריץ?
דאן קויפט אייערע הארנעס ביי
דזש. בעקער, 73 דערבי סטריט.
נעהמט אן אלערהאנד רעפעירינג. (525

געהט ניט בארוועס, וויל ביי
לעאן טרעגובאָוו אין 883 מיין סט.
קענט איהר פיקסען אדער קויפען א פאאר שיך פאר גאר ביליג. (5210

סטאפט א ווײלע.
צו די ביליגסטע פרייזען קענט איהר קריגען אייערע שיך אין 905 מיין סט. אויך ווערען געפיקסט שיך גוט און צו מעסיגער פרייז. מ. גלאדסטאן.

א קינד אין דער נארטה ענד ווייס
אז דער בעסטער פלאץ צו קויפען שיך איז אין
ספיזואק'ס שוך סטאר
577 סעלקירק עוועניו
די בעסטע שיך צו די ביליגסטע פרייזען

מיר זיינען היימישע מענשען
אז איהר האט ניט איננאנצן מזומן קענט איהר קריגען אויף אויסצואהלען פארניטשור ביי
מאקס ווארהאפט, 851 מיין סט.
אויך הארדווארע, פיינט, גלאז. א גרויסען סטאק בייבי קערידזשעס. (525
פהאן סט. דזשאהן 1988

פעדלער אויפמערקזאם!
מיר קויפען און פערקויפען סעקאנד הענד קלאטהינג. די פעדלער ועלען ביי אונז קריגען די בעסטע פרייזען און די וואס דארפען סעקאנד הענד קלאטהינג וועלען ביי אונז קריגען ארטיקלען צו מעסיגע פרייזען.
די הערמאן און זאמפיר קלינינג הויז
829 מיין סטריט.
פהאן סט. דזשאן 105

רייטס פאר אדווערטייזמענטס אין „איד"
פאר איין מאל 50 סענט פער אינטש
פאר א מאנאט 40 סענט פער אינטש
פאר יעהרליכע 35 סענט פער אינטש
אויף דער 1טער פיידזש 75 ס. א אינטש
אויף דער 1טער פיידזש יעהרליך 50 ס.
קהל'שע אנאנסען 25 און 30 ס.

נור וואס פון דער איסט
בין איך געקומען, געבראכט פרישען סטאק, אלערליי דזשועלרי. די שעהנסטע וואארע צו די מעסיגסטע פרייזען
י. טשופאק
845 מיין סטריט
ווייגערס און דזשועלערי גוט געפיקסט.

דער ערשטער, איינציגער און לעצטער וואהלפייפער און פיינט סטאר, וואו איהר קענט קריגען די ריכטיגע ריינע סטאף צו פיינטען און דעקארירען אייערע הייזער נאכן לעצטען סטייל. אויך הארדווארע און אלעס פאר בילדינגס. (88
א. פיינגוד
590 Selkirk ave. Phone St. John 1951

נייע דיזיינס, וואלפייפער, בעסטע פיינט, גלאז א. ז. וו. צו מעסיגסטע פרייזען ביי
מ. דאנער און קאמפאני
מיר נעהמען אויך אן פייפערהענגינג און דעקאריישאנס. צופריעדענהייט גאראנטירען. (84
M. DONNER & CO.
847 1-2 Main St. Phone St. John 658

פלאמבינג, היטינג, עלעקטריק
אויך א גרויסארטיגער סטאק פון פערשיעדענע פיקטשורס.
איידער איהר געהט עטוואס טהאן אין דיעזער ליין, זעהט זיך מיט
M. KOFFMAN
395 Selkirk Ave. Phone St. John 1353
רעפיירינג אטענדעט צו יעדער צייט. (510

ל. סגל
סיין פיינטער
825 מיין סטריט
סיינס אין פערשידענע שפראכען, פיינטינג און דעקארייטינג

לויפט אדער געהט פאוואליע.
איהר קענט זיך געהן ווי איהר ווילט, אייער זייגער אבער דארף געהן פינקטליך. דאס קען פאר אייך טהאן
נ. טשערניאק, 876 מיין סטריט
וואו איהר קריגט אויך פערשיעדענע דזשועלרי, וואנט זייגערס און פאקעט זייגערס.

: : זעכציג לייט געזוכט : :
זיך באלד אויסלערנען די בארבער טרייד. בלויז 8 וואכען פאדערט זיך אויסצולערנען. טולס פריי און ווידזשעס אין לעהרע צייט. א שטעלע געזיכערט פון $16 ביז $20 וועכענטליך. מיר האבען הונדערטע לאקיישאנס וואו איהר קענט זיך עפענען א ביזנעס אליין. גרויסע פאדערונג פיר בארבערס. שרייבט פאר אומזיסטע קאטאלאג בעסער קומט אליין. אויב איהר ווילט זיין א גוטער בארבער, מוזט איהר לערנען ביי
The International Barber College
אלעקסאנדער עוו. 1טע טיר וועסט מיין סט.

טהאר און אינדיען מאטאר סייקעלס.
בייסיקלס פון $35 און מעהר
אויך ריפייר און סאנדריס פון אלע סארטען
North End Bicycle Co.
849 MAIN ST. PHONE S. J. 633
Opposite Dufferin Avenue. (44

פאטראניזט אונזערע אדווערטייזערס.

THE ISRAELITE.
DER YID.
The First and Only Jewish Weekly in the Entire Dominion of Canada.
THE ISRAELITE PUBLISHING COMP.
B. GOLDSTEIN, Editor.
796 Main St. Phone St. Jonh 2213
Winnipeg, Man.
Subscription: 1 Year $1.00.
Thursday, July 18th, 1912.

היט אייערע קינדער!

דאס וואס מיר שרייבען דא, האבען מיר געזאלט שרייבען נאך מיט א פאר וואכען צוריק, אבער צוויי אורזאכען האבען אונז אבגעהאלטען: ערשטענס זיינען מיר געוועזען געענגט אין פלאץ און צווייטענס האבען מיר זיך לאנג געישוב'ט צי זאלען מיר גאר בעריהרען די פראגע, צי זאלען מיר בעסער ניט פערשווייגען. האבען אונז אבער אונזערע לעזער און צו לעצט אויך מר. ל. סייפ דערויף אויפמערקזאם געמאכט און ווילענדיג, ניט ווילענדיג האבען מיר בעשלאסען אבגעבען די שפאלטען פון דער צייטונג פאר דיעזער אנגעלעגענהייט.

עס האנדעלט זיך וועגען — — — די משומדים, וועגען דעם וואיל בעקאנשפיצער'ן וחברותו און וועגען די אידישע קינדער פון דער נארד ענד.

עס האט זיך אונז קיינמאל ניט געגלויבט אז נאך די פיעלע ארטיקלען וואס מיר האבען וועגען די משומדים געשריבען, נאך די פיעלע אזהרות וואס רבי מהנאוויטש האט פערעפענטליכט און אויך בלי ספק גענוג גערעדט וועגען דעם — נאך אלעמען זאל ערשט קענען מעגליך זיין אז די משומדים זאל געלונגען צונויפצוזאמלען די אידישע קינדערלעך פון דער נארד ענד און זאלען האבען דעם אויסרייד צו געבען זיי א ,גוד טיים' און פיהרען זיי אין פארק אריין.

די אידישע מוטערס פון דער נארד ווייסען אז דער משומד פיהרט זייערע קינדער, די אידישע מוטערס קוקען צו גלייכגילטיג ווי זייערע קינדער לאזען זיך פערנארען פון דעם משומד וואס האט זיך ווי א ,ניט-גוטער' אריינגעריסען אין דאס הארץ פון דער אידישער גאס; זיי ווייסען און זעהען דאס, די אידישע מאמעס, און עס אַרט זיי ניט! און עס הייבט זיי גאר ניט אן צו פערדריסען, אדרבה, זיי פוצען אויס זייערע קינדער אין די שבת'דיגע מלבושים'לעך און שיקען זיי אליין אפשר צום משומד פאר א ,גוד טיים'...

מיר האבען קיין ווערטער ניט פאר אזעלכע מאמעס! די משומדים וועלען צו ענדע יאהר קענען אבגעבען א בעריכט אז זיי האבען די אידישע ,ארימע' קינדער געגעבען א שאו, געטהאן מיט זיי צדקה, זיי געפיהרט אין פארק; זיי וועלען קענען ווייזען וואס פאר א גוטס זיי ברענגען דער אידישער גאס... און די אידישע מוטערס אליין העלפען דערצו, זיי אליין שיקען זייערע קינדער און העלפען ארויס דעם משומד, שפיצער'ן, אין זיין ארבייט.

די נעמען פון אזעלכע מוטערס וואלט מען בעדארפט פערעפענטליכען און דאמיט זיי צום שאנד קלאץ צו נאגלען. און ווען עס וועט זיך פאדערען, און ווען קיין אנדער מיטעל וועט ניט העלפען, וועלען מיר עס טאקע טהאן אויך.

אבער דא איז פאראן נאך א טיעפערע וואונד, נעמליך: ווי מר. ל. סייפ ניט אונז איבער, האט ער בעמערקט צווישען די קינדער אויך איינינע תלמידים פון דער תלמוד תורה.

מיר האבען גאר ניט צו די קינדער וואס ווילען אין א זומערדיגען טאג פערברענגען אין פארק. עס איז זאגאר א נויטווענדיגקייט אז זיי זאלען פערברענגען, מיר קענען אויך גאר ניט האבען צו די מתעסקים פון דער תלמוד תורה. זיי נעבען גענוג צייט און מיה אוועק אויף צו שאפען די פינאנציעלע מיטלען. אבער, אום גאטעס ווילען, קענען דאך די פערוואלטער פון דער תלמוד תורה פיהרען די קינדער כאטש איין מאל אין מאנאט אין פארק אריין, כאטש איין מאל אין 5 — 6 וואכען. לכל הפחות אין 8 וואכען! מיר רעדען יעצט ניט פון דער פעולה אינ'ם לערנען. דערויף זאל השגחה האבען די עדיקיישיאנאל קאמיטע, אבער עס איז נאך וויכטיגער אז די אויפזעהער פון די תלמוד תורה קינדער זאלען אליין פיהרען די תלמידים אין פארק אריין און ניט ווארטען ביז די משומדים פון דזשארוויס עווענו וועלען דאס טהאן פאר זיי.

דאס — ווידערהאלען מיר — איז געזאגט ניט צו די מתעסקים, ניט צום פרעזידענט, וויס פרעזידענט, אדער דירעקטארען, זיי זיינען יעצט פערנומען, און צופיעל פערנומען ביי א זעהר שווערער און, אין דער זעלבער צייט, נאבעלער אונטערנעהמונג. דאס איז ווידער ניט זייער אויפגאבע. די אבער וואס ווייסען אז דאס איז יא זייער אויפגאבע, די אויפזעהערס און פערוואלטערס אין דער תלמוד תורה, מיינען מיר, זיי דארפען און זאלען דאס אין אכט נעהמען!

און ווען די אויפזעהער וואלטען אזעלכע פיק-ניקס אפט ארראנזשירט, וואלט עס געפיהרט דערצו וואס אפילו די קינדער וואס לערנען ניט אין תלמוד תורה, וואלטען זיך אנגעשלאסען מיט די תלמידים פון תלמוד תורה. יעדער מוטער וואלט מיט פערגעניגען געגעבען איהר קינד 2 גריינע טיקעטס אויף קאר פעיר און איהם ניט געלאזט זיך קאמפאנירען מיט די משומדים.

צו די עלטערען ווידער זאגען מיר דא בלויז א פאר ווערטער: ווילט איהר ניט געבען די משומדים א טשאנס זיי זאלען זיך קענען בעריהמען אז זיי האבען געטהאן צדקה און חסד מיט אייערע קינדער, דאן היט אייערע קינדער פון דעם משומדים קלייזעל אויף דזשארוויס עווענו!

די בעוואפנונגס פלענער.

אלזא, דאס היצינ אייראפעאישע שלאפקייט, דאס בעוואפנונג משוגעת האט שוין דערגרייכט ביי אונז אין קענעדא די העכסטע גראדען. וועגען פרעמיער בארדען'ס פלאן צו בויען א נייווי און אפשר אויך צוואנג מיליטער אלס צונאב, רעדט מען שוין ניט גלייכגילטיג, נור מיט ברען, מיט היילינער פאטריאטישער התלהבות. און עס איז ניט קיין וואונדער ווען מיר וועלען זאגען דאס באס חלילה אימיצער זאל ארויסקומען און ווייזען דאס שעדליכקייט פון אזא פאטריאטיזם, וואלט מען איהם בעטראכט אלס אונגעווינשטען פרעמדער, אלס א בונטאווטשטשיק, אן אונטרייען צו דער קענעדיש בריטישער פאהן.

און ניט נור די קאנסערוואטיווע פרעסע פון לאנד, וועמענס אויפגאבע עס איז צו לויבען און צו זינגען שבחים צו אלין און אלעס וואס ווערט געטהאן פון פרעמיער, נור אפילו פיעלע ליבעראלע צייטונגען האבען אויך אויס נאטירליך גאנץ בעוואוסטע — ארויסגעכען אנגעהויבען צו קלאפען אויף דער פאטריאטישער סטרונקע פון די קענעדער בירגער און ליבען אוועק די פעוואפנונג פלענער אין טאג אריין. בלויז די ערנסטע צייטונגען מאכען אויפמערקזאם אויף דעם וועג פון רואינירונג וואס דער בעוואפנונגס פלאן וועט פיהרען. אויך איינינע פראנצויזישע צייטונגען האבען אויפגעהויבען זייער שטים געגען דעם. אבער צי וועלען זייערע שטימען געהערט ווערען, צי וועלען זייערע קולות ניט פערטויבט ווערען אין דעם דונערען און בליצען פון די פאטריאטישע פייער קרעקערס, איז א ספק און טאקע גאר א גרויסער ספק אויך.

היינע'ס בריעף פערקויפט פאר גרויסע פרייזען.

7 בריעף וואס דער פאעט היינע האט געשריבען צום בעקאנטען קאמפאזיטאר מאירבער זיינען ניט לאנג צוריק פערקויפט געווארען פער אקשען אין בערלין פאר א סומע פון 750 דאל. אן אנדער בריעף פון היינע צו זיין מוטער איז פערקויפט געווארען פאר 106 דאל.

צו מאדאם ק. ליפצין'ס בעזוך אין וויניפעג.

ווי אונזערע לעזער איז בעקאנט פון די נייעס וואס מיר האבען געבראכט אין נומער 19 ,דער איד' וועט די בערירהמטע שוישפיעלערין מאדאם קעני ליפצין קומען קיין וויניפעג אויף צוויי נאסטראלען. עס איז פערשפארט צו ווידערהאלען אז די ליפצין איז איינע פון די גרעסטע שטערען אויף דער אידישער ביהנע און אז איהר בעווילינגען צו קומען קיין וויניפעג איז א פרעהליכע און וויכטיגע פאסירונג, דען אזא קינסטלערין האבען נאך די היגע אידען ביז איצט ניט געזעהן און מי יודע ווען זיי קענען זי נאכאמאל זעהן.

ביי דיעזער געלעגענהייט ווילען מיר בעקענען די לעזער מיט דער גרויסער קינסטלערין און בענוצען זיך מיט שטעלען פון אן ארטיקעל פון ה' ל. עלבע אין דער ,טהעאטער וועלט' ,ווי די מאדאם ק. ליפצין איז געווארען אן אקטריסע'.

אין איהר געבורטס שטאדט זשיטאמיר, ווען זי איז נאך א יונג מיידעל געוועזען, האט איהר די נעטין פון קונסט איינגערוימט אין אויער: ,צו מיר נעהרסטו און צו מיר זאלסטו דיענען!' די גרויסע רוסישע ארטיסטקע מאדאם סאווינא וועלכע איז דאן געוועזען מיט איהר טרופע אין זשיטאמיר האט מיט איהר שפיעלען אויפגעוועקט די נעבארענע ארטיסטישע נעפיהלען ביי דער יונגער מיידעל. דאס רוסישע טהעאטער איז געווארען איהר לעבען. זי האט געטרוימט פון אן ארטיסטישער קאריערע אויף דער רוסישער ביהנע. עס זיינען אבער איהר פיעלע שטיינער געלעגען אין וועג.

אין יענער צייט האט זיך אנגעפאנגען אידיש טהעאטער אין רוסלאנד. גאלדפאדען מיט זיין טרופע איז געוועזען אין זשיטאמיר און די צוקונפטיגע מאדאם ליפצין וועלכע האט געמוזט אויפגעבען איהר האפנונג צו ווערען א רוסישע אקטריסע, האט גענומען טראכטען וועגען אנקומען אויף דער אידישער ביהנע. דאס אידישע טהעאטער אין יענער צייט האט, נאטירליך, ניט געקענט פערגלייכען זיך מיט'ן רוסישען. עס איז געוועזען בלויז א פורים-שפיעל. דער חשק אבער ביי דער יונגער מיידעל צו טהעאטער איז געוועזען זעהר גרויס און זי האט בעשלאסען צו ווערען כאטש א אידישע אקטריסע.

דא זיינען איהר געשטאנען אין וועג איהרע עלטערען. אן אקטריסע איז ביי זיי געוועזען ערגער ווי ערגער. ,סטייטש, א בעל פית'יש קינד זאל ווערען אן אקטריסע!' די יונגע מיידעל איז דאן אנטלאפען פון דער היים און אין ראָס-טאָוו האט זי אנגעפאנגען איהר ארטיסטישע קאריערע אלס קאראלינא אין ,די צוויי קוני לעמעלס'. דאס איז געוועזען אין יאהר 1882. און יענער טרופע האט געשפיעלט אויך דזשייקאב פ. אדלער.

דער ערשטער אויפטריט אויף דער ביהנע איז ביי איהר ניט אריבער נאר אהן שרעק. זי געדענקט נאך עד היום ווי אין ערשטען אקט האט זי אבגעזונגען דאס ערשטע ליעדעל. און דאן האט זי געדארפט זאגען די ווערטער: ,מאקס איך ווארט אויף דיר אין גארטען!' זי האט זיך אבער דערשראקען און איז גלייך אנטלאפען. צום צווייטען אקט אבער האט זי שוין געקראגען מוטה און עס איז שוין געגאנגען ווי א מזמור.

צוויי יאהר האט זי אבגעשפיעלט אין רוסלאנד אין פערשיעדענע שטעדט אין פערשיעדענע ,היסטארישע' אפערעס און בילינע מעלאדראמאס — דער רעפערטואר פון דעם דאמאלסדיגען אידישען טהעאטער. איבעראל האט זי ארויסגערופען די גרעסטע בעגייסטערונג און די לייטענדע גייסטער פון דער אידישער ביהנע אין יענער צייט האבען אין איהר געזעהן א גרויסען טאלאנט. גאלדפאדען האט אויף איהר געזאגט אז זי איז די בעסטע ,שולמית'.

מאטעריעל האט זי געלעבט זעהר שלעכט. זי האט אבער אלעס אריבערגעטראגען געדולדיג און איהר איז קיין איין מאל ניט אריין דער געדאנק אוועקצוווארפען די ביהנע. זי האט דאס אידישע טהעאטער לייהענשאפטליך געליעבט.

ווען דאס אידישע טהעאטער איז פערבאטען געווארען אין רוסלאנד, האט מאדאם ליפצין אויסגעוואנדערט קיין לאנדאן, וואוהין דזשייקאב פ. אדלער האט זי ארויסגערופען. דאס איז געווען אין יאהר 1885. אין לאנדאן איז זי צוערשט אויפגעטראטען אין ,אסתר פון עין גדי'. די דארטיגע אידישע פרעסע האט גלייך זי וואַרים אויפגענומען.

אין לאנדאן האט זי געשפיעלט כסדר דריי יאהר, אויפטרעטענדיג מיט גרוים ערפאלג אין ,שולמית', ,בר כוכבא', ,זשידאווקא', ראזענטאל'ס ,דעבארא', ,די משוגע'נע אוים ליעבע' און אנדערע. דעם גרעסטען ערפאלג האט זי געהאט אין ,שולמית' און אין ,די משוגע'נע אוים ליעבע'. דאס טהעאטער איז אימער געווען געפאקט צו דיעזע צוויי פיעסען.

אין 1888 האט אדלער זי אויסגעשריבען קיין אמעריקא און איהר ערשטער אויפטריט איז געווען אין שיקאגא אין ,אסתר פון עין גדי'. דארט האט זי געשפיעלט אויך ,דעבארא' און איז אויפגעטראטען אין דער ראלע פון ,יהודית' אין ,אוריאל אקאסטא'. דאן קומט זי נאך נויארק וואו זי שטורעמט אויף די שטאדט מיט איהר ,דעבארא'. דריי מאל, איינס נאכ'ן אנדערען, שפיעלט זי דיעזע פיעסא פאר א פול געפאקטען טהעאטער וואס נויארק האט נאך קיינמאל ניט געזעהן. די מעגעדזשערס אליין האבען זיך דערשראקען פאר'ן ערפאלג, און כאראקטעריסטיש איז וואס מאדאם ליפצין האט פאר דיעזע דריי פארשטעלונגען געקראגען ניט מעהר פון 10 דאלאר.

דערפיהלט איהר מאכט האט מאדאם ליפצין ערשט אין יעקב גארדין'ס פיעסען. גארדין האט זי דאס ערשטע מאל געזעהן שפיעלענדיג אין ,רחל און לאה' און ער איז העכסט אויפגעבראכט געווארען וואס אזא קראפט ווערט פערשוועדעט אין אזוינע שונד פיעסען. דאן קומט אן א גאנצע איבערקעהרעניש אין מאדאם ליפצין'ס לעבען און זי קריגט ענדליך די מעגליכקייט ארויסצואווייזען איהר גרויסען דראמאטישען טאלאנט.

דער ערשטער טהעאטראלער זיווג צווישען גארדין און מאדאם ליפצין איז געשעהן אין גאלדפאדען'ס ,משיח צייטען'. גארדין האט אין דיעזער פיעסא צוגעשריבען א ספעציעלע ראלע פאר מאדאם ליפצין — ,האנדזע', א דיענסטמיידען. שפעטער איז זי אויפגעטראטען אלס ,רבקה'לע' אין ,די ברידער לוריא', זי האט דיעזע ראלע געשפיעלט אזוי גוט, דאס זי איז געווארען די צענטראלע פיגור פון דער פיעסא.

,מעדעא' איז געווען די ערשטע פיעסא וואס גארדין האט בעארבייט ספעציעל פאר מאדאם ליפצין. דאס אויפטרעטען אין דיעזער פיעסא איז פאר איהר געווען אן אמת'ע שמחה. מיט גרוים שרעק און מורא איז זי צוגעטראטען צו דער נעקסטער פיעסא ,מירעלע אפרת', די ערשטע אריגינעלע דראמא וואס גארדין האט פאר איהר אויפגעשריבען. שוין ביים פארלעזען האט דער אויטאר ארויפגעווארפען מיט דער דראמא אויף איהר א פחד. ביי די פראבעס פלעגט זי ניט אויסהאלטען. זעקס חדשים האט זי שטודירט די פיעסא, שטודירט אין איינע שרעק, אלין מורא האבענדיג זי זאל ניט קענען דורכלעבען די טראגעדיע פון א מאמע. ביי די פראבען האט זי זיך געבעטען ביי גארדין'ען ער זאל זי כאטש פון דעם שטעקען בעפרייען.

איהר מורא איז אריבער אין א שנאה. זי האט פיינד געקראגען ,מירעלע אפרת' און האט געוואונשען די פיעסא זאל דורכפאלען און אויף אזא אופן זאל זי לויז ווערען פון איהר. ווי צו דער שחיטה איז זי געגאנגען. גארדין איז דער ,שוחט' געווען. זי איז ארויף אויף דער ביהנע און גלייך האט זי פערגעסען וועגען איהר אייגענער עקזיסטענץ, וועגען איהר מורא און שנאה: זי איז געווארען ,מירעלע אפרת' און דער שטעקען זאגאר איז ווי צוגעוואקסען געווארען צו איהר האנד. נאכ'ן שפיעלען האט זי זיך אליין געוואונדערט און האט זיך ניט געקענט אבגעבען דין וחשבון ווי אזוי דאס איז געשעהן.

היינט האט שוין מאדאם ליפצין גאר קיין מורא ניט פאר ,מירעלע אפרת'.

די מאדאם ליפצין פערגעטערט איינפאך גארדין'ען און שפיעלט זיינע דראמען מיט אויסערגעוועהנליכען חשק.

דא, אין וויניפעג, וועלען מיר די גרויסע קינסטלערין אויך זעהן אין איינע פון יעקב גארדין'ס בעסערע דראמען ,די יתומה' וואו זי האט א ראלע פאר וועלכער זי האט געקראגען איהר נאמען קינסטלערין. זעהן די מאדאם ליפצין אין דער ,יתומה' איז אזא גייסטינער פערגעניגען וואס לאזט זיך ניט בעשרייבען, איהר זעהט איין מאל דעם טיפ און איהר קענט איהם איביג ניט פערגעסען.

א. אסאווסקי.

דיא אידישע געשיכטע פון וויניפעג.

צוזאמענגעשטעלט לויט די ערצעהלונגען פון די ערשטע איינוואנדערער, בעשטעטיגט פון דער היסטאריקאל קאמיטע פון ספר הזהב.

10.

דער ערשטער ארטאדאקסישער רב.

דער אימיגראנטען שטראם איז דערווייל אנגעגאנגען. אידען ברענגען פריינד, משפחה, בעקאנטע פון רוסלאנד און רומעניען, מען קומט אויך פון ענגלאנד, יונייטעד סטייטס. די ענגלישע אימיגראנטען, מעהרסטענס די יונגע לייט, ארגאניזירען א פערבאנד ,דהי יאנג היברו בריטיש איד אסאסיאיישאן' מיט'ן צוועק צו אויסהעלפען די אידישע אימיגראנטען פון ענגלאנד, צו געפינען פאר זיי ארבייט און העלפען זיי אריבערנעהמען זייערע פאמיליעס. (די העדקוואדערס פון דיעזער אסאסיאיישאן איז פאר א לאנגער צייט געווען אין די קלוב רומס פון די ,בני ציון').

די אידישע בעפעלקערונג פערגרעסערט זיך אין צאהל, די געגענט שפרייט זיך אויס, עס קומען צו נייע 2 שוהלען, ,בית אברהם' — דורך מר. טרילער מיט אויסשליסליך רומענישע אידען. דיעזע שוהל, אין טשארלס סט., ווערט בענייעט אין יאהר 1905; די צווייטע שוהל, ,עדת ישורון', ארגאניזירט פון מעזעריטשער אידען אין מעקגרעגאר סטריט ווערט בענייעט אין יאהר 1907. א נייע שוהל ווערט אויך געגרינדעט אין דער סאוטה וועסט אין דאגמאר סט., הויפטזעכליך פון רעפארמירטע אידען וועלכע האבען שטענדיג געהאט א בעזונדער קאנגרעגיישאן מיט א רעווערענד פרעדיגער אין ענגליש. זיי פראבירען צו בויען א שעהנעם טעמפעל, ,שערי שמים', זיינען אבער ניטא גענוג רעפארמאטארס און די שוהל ווערט א ריין ארטאדאקסישע, מיט דער אויסנאהמע וואס זיי האבען אן ענגליש שפרעכענדען פרעדיגער רעוו. לעווין, וועלכער ציינט זיך ארוים אלץ גאנץ ווארימער איד און הייסער פערטהיידיגער פון אידישען פאלק אין דער ענגלישער פרעסע. דער זעלבער ארגאניזירט אויך א שולע פאר קינדער אין בייסמענט פון זעלבען טעמפעל פון וועלכער ער זעלבסט ווערט דער לעהרער און דער מנהיג.

אין 1907, 1908 דערגרייכט די אידישע בעפעלקערונג ארום 5 טויזענד אין צאהל, פערמאגט שוין 6 פעסט שטעהענדע און גוט ארגאניזירטע ארטאדאקסישע קאנגרעיישאנס, אבער אהן א גייסטיגען פיהרער (אויסער איין אין ,שערי צדק'). די אריבערגעקומענע פון די קלענערע שטעדטלעך קענען ניט צוזעהן דאס הפקרות ביי שחיטה און עס פאנגט זיך אן א בעוועגונג צו

אראָפּברענגען א רב. איינגע רבנים זיינען געקומען, אבגעוועזן איינגע וואָכען און ניט קענענדיג צופריעדענשטעלען די קהילה, אדער ריכטיגער געזאגט די קהילות, מוזען זיי צוריק פאהרען. אום זומער 1907 איז געקומען אהער הרה"ג ישראל יצחק כהנאוויטש (רב אין סקרענטאָן). ער האט געהאלטען זיין ערשטע דרשה אין שערי צדק און בוכשטעפליך געוואונען אלע צוהערער. צו זיין צווייטער דרשה אין דער זעלבער שוהל זיינען שוין געקומען אזעלכע וואס וואלטען קיינמאל אין קיין שוהל ניט געגאנגען. עס איז געווען קלאהר פאר אלעמען אז וויניפּעג האט געגליקט צו געפונען דעם ריכטיגען מאן אלס גייסטיגען פיהרער. אהן לאנגע ווכוחים איז אויף א מיטינג פון פארשטעהער פון די קאָנגרעגיישאנס „שערי צדק", „ראש פנה", „בני ישראל", „עדת ישורון", „בית אברהם" און „בני ציון" בעשלאסען געווארען איינשטימיג אויפצונעהמען הרב רבי ישראל יצחק כהנאוויטש אלס רב.

באלד נאך זיין אנקומען האט דער נייער רב זיך גענומען ארגאניזירען די שחיטה וועלכע איז ביז יענער צייט געווען הויפטזעכליך אין די הענט פון די קצבים אזוי דאס יעדער שוחט איז געווען אן „עבד כנעני" פון זיין בעל הבית דעם קצב. דאס האט זיך שלעכט אבגערופען אויף כשרות פון שחיטה. צו בעזייטיגען דאס ארגאניזירט דער רב א ועד השחיטה וועלכער איז בעשטאנען פון פראמינענטע בעלי בתים. דיעזער ועד האט גענומען די אויפזוכט איבער די שוחטים און געצאהלט זיי געהאלט. יעדער בוטשער האט בעדארפט צאהלען א געוויסע סומע לויט דער ועד האט אבגעשאצט אדער לויט די צאהל בהמות וואס ער קוילעט. אויף אזא אופן איז געלונגען ארונטערצונעהמען די שחיטה אונטער א שטרענגען קאָנטראָל. אויך האט פון דאן אן א משגיח געקראגען בעצאהלט פון'ם ועד פאר ארומגעהן צווישען די בוטשער שאפּס און אין שלאכט הויז און זעהן אז יעדער כשרה זייט פלייש זאל געסטעמפּט ווערען מיט'ן רב'ס זיגעל.

דער רב רבי כהנאוויטש נעהמט באלד איבער אויך די תלמוד תורה און זי ווערט איבערגעפיהרט אין דער געביידע פון דער „שערי צדק". עס ווערען צוטהיילט פּושקעס אין די הייזער, די שוחטים פלעגען זאמלען דאס געלד און דערמיט געצאהלט די מלמדים. ווען ער האט געזעהען אז יענער פלאץ איז ניט גינסטיג פאר א תלמוד תורה האט ער צוזאמען מיט די ציוניסטען געזעהן קויפען אן איינגע בילדינג וואו עס געפינט זיך די יעצטיגע תלמוד תורה דער וויניפּעג.

(פאָרטזעצונג פאָלגט).

ער שלאָגט דערווייל אויף רוסיש

א רוסישער פויער וואס האט ערשט זוכה געווען צו זעהן קענעדא זייט דריי טעג, איז זיך געגאנגען אויף לאנגאן עווניו און בעקוקט „די מדינה". פון א זייטען געסיל איז פּלוצים איהם אנטקעגען געקומען א קענעדיער און וויל דער פויער האט איהם ניט אבגעטראָטען רעכטס, האט ער איהם געשלעפּט „קאמאן פייט". דער פויער פערשטעהט אבער ניט וואס ער מיינט, איז אנגעקומען א איד און זאגט איהם אז דער ענגלישער וויל זיך שלאגען מיט דיר.

„אויב שלאגען זיך" — זאגט דער פויער, פערקאשערט ער די ארבעל און גענומען ברעכען די ביינער דעם ענגלישען, שוין ווען ער איז געלעגען אויף דר'ערד האט ער איהם נאך אלץ גע'ממית'ט.

אין קאָרט האט דער רוסישער פויער גע'טענה'ט אז ער איז נאך א גרינער אין לאנד און ווייס גאר ניט צי מען שלאגט זיך לויט דינים פון שלחן ערוך. „דערווייל האב איך איהם געשלאגען — זאגט ער — אויף רוסיש, ווען איך וועל זיך אויסגרינען, וועל איך שוין שלאגען אויף קענעדיש".

דער סיטי קאונסיל פון סט. באָניפאס האט בעשלאסען צו געבען $1000 פאר די פעראומגליקטע אין רידזשיינע.

ר" ברוק'ל.

א שפּאַציער.

שימה לנו מלך,
ס'האָרן איז מיר פרעהליך.
א קיסר זאָל מיר זיין,
אדא ניט שילט איך אין טאטען אריין!
(צורדעהט פון א פּאַקס ריעדער).

ווען איך האב פארינגען דינסטאג זיך אומגעקעהרט פון דער סי פי אר וואו איך האב מקבל פנים געווען און ברכה געמאכט איבער'ן דויק אף קאנאוט, האב איך זיך אומגעקוקט אז מען האט מיר אבגעריסען א לאַץ פון פּינדזשאַק, אז מען האט מיר צוקנייטשט די שבתדיגע העט, אז מען האט ביי מיר ארויסגעכאפּט דאס זייגערל און א טייסטערל מיט 2 פינף סענטיגע סטעמפּס. ווייטער האט מיר חלילה גאר ניט געשאדט, אויסער וואס אימיצער האט מיר אונגערען דערלאנגט א קנאק מיטן פוס פונקט אונטער'ן לעפּילע און באלד זיך עקסקיוזט פאר מיר און א צווייטער האט מיר א טאָרקע געטהאן איבער אלע צעהן היהנער אויגען און האט זיך אפילו ניט אומגעקוקט ווי מיר איז הארב געווארען אין דער נאז און טרעהרען האבען זיך מיר געשטעלט.

נור ווערמען אַרט עס, אַפּי איך האב זוכה געווען צו זיין פון עשרה ראשונים א י ה ם צו זעהן. אפילו ניט קיין גאנצער קיסר, אבער א שטיקעל קיסר איז ער דאך געווים. איהר'ט גלויבען? איך האב נאך אין מיין לעבען קיין קיסר ניט געזעהן. מילא, דערווייל האב איך זוכה געווען צו א שטיקעל קיסר, אז גאט ט'שענקען ס'לעבען וועלען מיר ווייטער בעטען.

כ'קום אהיים, טרעף איך מיין נייעם תנ"ך, ערשט געקויפט ביים אלטען טשערניאק, האבצעך פאר 3 מיט א קוואדער. נו, דארף מען א בלעטער טהאן כאטש דעם ערשטען חלק, און ס'עפענט זיך גראד שמואל א' קאפּיטעל ח' און איך טהו א כאפּ אויף מיט א ניגון דעם 4טען פסוק: „ויתקבצו" — מאכט דער טייטש: און עס האבען זיך פערזאמעלט די עלטסטע פון ישראל. א מין דעליגיישאן פון דער סמעטענע, די פני העיר, דאס אויבערשטע פונ'ם חריין איז געקומען צו שמואל'ען און האבען איהם געזאגט לאמר אזוי צו זאגען: „שימה לנו מלך — — — ככל הגויים!" גיב אונז עפּעס א קיסר, ווי לייטען גלייך!

א גערעכטע טענה, בנאמנות! הא. ניט אזוי? גיב אונז עפּעס רעכטס, טאקע א ריעל קיסר! איז אבער שמואל אפּנים א גרינהארן, איז איהם — ווי דער טייטש זאגט — ניט וואויל געפעלען געווארען די זאך און ער פרעגט ביי גאט און גאט האט איהם גלייך געענטפערט: „שמע בקול העם!" — פאלג, הייסט עס, וואס מען זאגט דיר! זיי ווילען א קיסר, טא האב זיי אכציג גוטע יאהרען, וואס זשאלעוועסטו זיי, וואס? אבער בעפאָר זאלסטו זיי ערקלעהרען וואס אזוינס א קיסר איז.

און שמואל האט געזאגט צום פאלק: „מילא, אז א י ה ר ווילט איז דאך ניט שייך, אבער ווייסט אז דער קעניג וואס וועט קעניגען איבער אייך וועט צונעהמען אייערע זיהן און וועט זיי איינשפּאנען אין זיין קאַרעטע, ער וועט מיט זיי אקערען ווי מיט פערד, ער וועט זיי שיקען אין דער מלחמה וואו מען וועט זיי שטעלען קעגען קאנאנען און הארמאטען, אייערע טעכטער וועט ער זיך מאכען פאר דיענסטען, אייערע פעלדער און ווייגגערטנער וועט ער ביי אייך אוועקנעהמען און אייערע בעסטע קינדער וועט ער צו זיך פערשקלאפען און איהר וועט שווייגען און אויב איהר וועט ניט שווייגען וועט אייך אויך גאר ניט העלפען!"...

אזוי האט שמואל געזאגט צום פאלק. אבער — וימאנו העם לשמוע בקול שמואל ויאמרו לא כי אם מלך יהיה עלינו — עס האט ניט געוואלט דאס פאלק צוהערען צו שמואלי'ס רייד און האט געזאגט: ניין, מיר ווילען דוקא האבען א קעניג!

און אז ס'פאלק וויל, איז עפּעס א טענה. און זיי האבען טאקע אויסגעפיהרט, וואָדען ניין?

כ'וועל אייך ניט זאגען צי שמואל איז דאן געווען גערעכט, צי ניט. אבער זאגט מיר אדרבה וואס פאר א פּנים וואלט געהאט די וועלט ווען אונזערע עלטער זיידעס זאלען חלילה געווען פאלגען שמואל'ן? חזק, בנאמנות חזק! גאר ניט, ס'וואלט געווען עפּעס א וועלט פון ניט מילכיג, ניט פליישיג. אזוי איז פארט עפּעס א שטיקעל יום טוב, מיט אילומינאציעס, מיט פאראדען, מיוזיק, ספּיטשעס וכדומה אזעלכע זאכען. און חוץ דעם, וויפיעל אידען האבען עס ארייגעכאפּט א מצוה'לע מאכענדיג די ברכה „שחלק מחכמתו"? אַי דאס וואס מ'האט מיר אבגעריסען א לאַץ, צוקנייטשט די העט, אבגעטראטען די היגער אויגען, אונטערגעבראכען ס'לעפּעלע, ווייסיך, שטותים, וואס־אַר א ווערטה האט עס לגבי דעם יום טוב?!

ג. א. מאטשעט.

זשיד.

אויס דעם רוסישען פון מ. ק.

(פאָרטזעצונג).

אנטאן אנטאנאוויטש וועט געוועהנליך באלד דערקענען אז מיר האבען שוין פריהער געוואוסט די זאדאטשע און מטילא וועט ער זיך אנשטויסען אז זי איז ביי איהם צונג'גנב'עט געווארען.

און אין אמת'ן טאקע איז אנטאן אנטאנאוויטש אין דריי טעג ארום ניט אריינגעפלויגען, ניט אריינגעשפּרונגען, נור אריינגעגאנגען פאמעליך, מיט שטאלץ, מיט פערטראכטונג און האט איבערגעפיהרט זיין בייזען קוק אויף אונזערע אלע דערשראקענע, צופּאלעמטשעטע פּנים'ער. מיר האבען דערפיהלט א שטורם ווינד, עס איז אונז אלעמען געווארען זעהר ביטער, קאלאמוטנע און ער האט אונז אזוי ווי ארמיסטנע געמוטשעט. אין קלאס האט געהערשט א טויטע שטילקייט.

— עזלען, צו דער דאַסקע! — האט א געשריי געטהאן אנטאן אנטאנאוויטש מיינענדיג די ערנסטע תלמידים. און אכט געזונדע שטארקע יונגען האבען זיך אויפגעהויבען ווי איין מענש פון זייערע בענקלעך און זיינען צוגענאנגען צו דער דאַסקע.

— שרייבט! — האט ער נאך העכער א געשריי געטהאן און איבערגעזאגט א טהייל פון דער זאדאטשע וועלכע מיר האבען אנגעשריבען מיט דריי טעג צוריק. דער נאהענטסטער פון די „עזלען" האט גיך און דייטליך אנגעשריבען אהן איין גרייז.

— פאר וואס איז דאס אזוי?! — האט הויך געפרעגט אנטאן אנטאנאוויטש.

דאס „עזעל", פערליערענדיג זיך האט נור א קנייטש געטהאן מיט די פּלייצעס.

— און דו?!

דער אנדערער האט זיך ברונז'דיג שטארק פערטראכט, עפּעס אזוי ווי ער טראכט אין אמתן ווענען דער זאדאטשע.

— און דו?! און דו?! און דו?!..

נור אלע האבען געשוויגען. איינער האט געשטופּט דעם פינגער אין נאז, דער צווייטער האט זיך עפּעס שטארק פערטיעפט, דער דריטער האט געקוקט עפּעס אזוי ווי ער הידושט זיך. שרעקליך איז געווען אונזער לאגע.

אנטאן אנטאנאוויטש האט געשוויגען און האט נור בייז געקוקט אויף די „עזלען" וועלכע האבען זיך פערלאָרען און זיינען געווארען רויט ווי פייער. זיי האבען געפינטעלט מיט די אויגען און האבען מיט אונגעדולד געווארט אויף'ן סוף פון די שרעקליכע ליידען, נור ער האט זיך ניט געאיילט.

— ווי אזוי זשע, בחורים'לעך, האט איהר עס אנגעשריבען אהן א גרייז? ווער האט אייך געגעבען די זאדאטשע?

ניט ווילענדיג האב איך א קוק געטהאן אויף'ן „זשיד". ער איז געזעסען בלייך ווי די וואנד, זיינע ליפּען זיינען געווארען בלוי און האבען געציטערט. נאך אביסעל און ער איז דוכט זיך גרייט געווען צו צוּוויינען זיך אויף'ן קול.

— ווער האט אייך זי געגעבען?!

די „עזלען" האבען אויפגעהויבען די קעפּ און שווייגענדיג האבען זיי געקנייטשט מיט די פּלייצעס אזוי ווי זיי פערשטעהען ניט וואס מען פרעגט זיי.

— צוריק אויף די ערטער! אויף איין מעת לעת אין קאַרצער!

די „עזלען" האבען זיך מיט הארטע טריט אומגעקעהרט צו זייערע ערטער.

עס איז געווארען שטיל. אנטאן אנטאנאוויטש האט געווארט, געקוקט און עפּעס אזוי ווי אויסטענע געצויגען די צייט.

— אזוי, אזוי — האט ער אנגעהויבען פאמעליך — אזוי, הייסט דאס, האבען ביי מיר אלע אנגעשריבען אהן איין גרייז. זעהר פיין, עס טהוט מיר הנאה! בריות!

די בריות האבען געוועהנליך אראבגעלאזען די אויגען.

— פיין, פיין, זעהר פיין, אלע, אלע גוט, נור איינער שלעכט!

מיר האבען זיך אלע ניט ווילענדיג איבערגעקוקט צווישען זיך, ניט פערשטעהענדיג וואס מיינט ער.

— און דער איינער — האט ווייטער פאמעליך גערעדט אנטאן אנטאנאוויטש — דער איינער איז דער ערשטער און בעסטער שילער! י — יאַ — האט ער ווייטער געצויגען זיינע רייד — דער ערשטער שילער דוד נורוויים!

נורוויים האט א ציטער געטהאן און האט זיך אויפגעשטעלט פון זיין ארט.

— פאר וואס האסטו עס אנגעשריבען אזוי שלעכט, ווען דו האסט עס געקענט אנשרייבען אזוי גרינג און גיך?

— האט זיך צו איהם געווענדעט אנטאן אנטאנאוויטש.

דוד איז געשטאנען ווי א צודולטער און האט נור געדרעהט דאס קנעפּיל פון זיין ראָק.

— פאר וואס?

נורוויים האט געשוויגען. אויף זיינע אויגען האבען זיך טרעהרען בעוויזען.

— דו האסט זיך בענוצט מיט מיין צוטרויען צו דיר און דו האסט נאכגעקוקט מיין ארבייט?

— יאָ — האט דער זשיד ארויסגערעדט קוים וואס מען האט געהערט.

— און דו האסט דאס איבערגעגעבען דעם גאנצען קלאס?

— יא, איבערגעגעבען.

ביי אנטאן אנטאנאוויטשען האבען די אויגען אנגעהויבען פינקלען.

— פאר וואס זשע האסט דו עס אליין אנגעשריבען אזוי שלעכט?

נורוויים איז געשטאנען מיט אראבגעלאזטע אויגען און האט עפּעס געריבען זיין פּאָלע אין האנד.

— כדי... כדי... — האט ער געענטפערט, כליפּענדיג און שלינגענדיג די טרעהרען — כדי איך זאל נור איינער אליין בעשטראפט ווערען פון אייך...

ארימער! דאס האט ער צונקלעהרט כדי צופרידענצושטעלען ביידע צדדים אזוי ווי שטענדיג, אזוי אויך דא, האט ער געאפּפערט מיט זיך, כדי מאַכען א שלום צווישען צוויי צדדים, צוליעב טהאן די און יענע. אין דעם האט זיך ארויסגעוויזען זיין גאנצער „ער", זיין אמת, זיין גוטסקייט, זיין ארענטליכקייט. ביי יעדען פון אונז האט זיך עפּעס ניט ווילענדיג ארויסגעכאפּט: אַי א זשיד! נו, א זשיד!

נור אט דעם „זשיד", דעם זעלבען „זשיד", וועלכער האט אונז גערעטעט, איז טאקע אויף'ן סוף אויסגעקומען צו פערלאזען אונזער שולע און איבערגעהן אין אנדערער.

(פאָרטזעצונג פאָלגט).

גרויסע היצען אין קענעדא.

פון טאראנטא, מאנטרעאל, האמילטאן קומען אן ידיעות וועגען די שרעקליכע היצען וואס הערשען דארט. אין טאראנטא און אין האמילטאן האט פאָרינע וואך די טעמפּעראטור דערגרייכט ביז 92, אין מאנטרעאל זיינען פאָרינע וואך איבער פערציג מענשען געפאלען חלשות אין גאס פון היץ און איינגע זיינען געשטארבען, אין ניו־בראנזוויק האט אין איינגע שטעדט די היץ דערגרייכט ביז 104.

אַלגעמיינע נייעס.

— אין דער שווייץ איז א אידישער דאקטאר, ה. פּארבשטיין — א ציוניסט סאציאליסט — בעשטימט געווארען אלס דזשאדזש אין שווייצארישען קארט אף אפּילס. דאס איז דער ערשטער איד מיט אזא הויכען אמט.

— אין קאָנסטאנטינאָפּאָל איז ערוועהלט געווארען א איד, עליאס עפענדי אפּומאדא, אלס סיטי־מעיאר. דאס איז דער 1טער אידישער מעיאר אין טערקיי.

— אין בעלגיען זיינען 2 אידען ערוועהלט געווארען אלס מעמבערס אין סענאט (איינער, ה. שפּייער; און דער צווייטער — ס. וויענער).

— אין לאס אנדזשעלאס איז אן אנימאטאר פון די אינדאסטריעל וואָרקערס בעשטראפט געווארען מיט 40 טעג פּריזאן פאר בעליידיגען די אמעריקאן פלעג.

— אין די קאדעבורי מיינס, אין ענגלאנד, וואו עס איז פארגעקומען פארינע וואך דער עקספּלאזשאן, זיינען 80 מיינערס געטויטעט געווארען. דער ענגלישער קעניג און די קעניגין האבען בעזוכט די קוילען גריבער און זיך צוגעקוקט און אויסגעפרעגט אלע איינצעלהייטען וועגען אומגליק.

— אין וואשינגטאן האבען די 4 טויזענד מעמבערס פון דער אינטערנעשאנאל ביבעל סטודענטס אסאסיאיישאן אנגענומען א רעזאלוציאן אז דאס וואס די גלחים דערצעהלען דעם עולם א מעשה פון גיהנום און גן עדן איז עס א בלאף.

— ווי בעוואוסט איז טאפט נאָמינירט געווארען פון דער רעפּובליקאַנער פּארטיי אלס קאנדידאט פאר פּרעזידענט. אזוי ווי אבער רוזוועלטס אנהענגער ווילען זיך דערפאר אפּרייסען פון דער פּארטיי, האט זיך דערום אנגעפאנגען א בעוועגונג צו ווירקען אויף טאפטען אז ער זאל זיך צוריקציהען פון צו לויפען פאר פּרעזידענט.

— ללאיד דזשארדש, מיניסטער פון ענגלאנד וועט אין גיכען צושטעלען א ביל אין פּארלאמענט וועגען איינפיהרען אין ענגלאנד סינגעל טעקס, ד. ה. אז די גרויסע לאנד בעזיצער זאלען געטעקסט ווערען אזוי פיעל, אז עס זאל זיך זיי ניט לוינען צו אנהאלטען דאס לאנד און עס בעסער איבערגעבען צום פאלק.

— אין דער נייער וועלט וואו שטעדט ווערען געבאָרען כמעט יעדער טאג איז אויך נאטירליכערווייז ענטשטאנען די פראגע אויב די אלטע סיסטעם פון פּלאנירען שטעדט האט שוין ניט אבגעלעבט איהר צייט און א נייער בעסערער פּלאן זאל געשאפען ווערען. צו דיזען צוועק ווערט א קאנגרעס אבגעהאלטען אין וויניפּעג אין פערלויף פון דער ענזהיבישאן וואך. אין דעם קאנגרעס וועלען אנטהייל נעהמען דער דויק אף קאנאוט און פיעלע דעלעגירטע פון ענגלאנד, יונייטעד סטייטס און אלע עקען קענעדא.

— דער פּעטערבורגער קארעספּאנדענט פון „עכא דע פּאריז" מעלדעט אז פּרינץ ארטהור אף קאנאוט, דער איינציגער זוהן פון דויק אף קאנאוט, גאווערנאר דזשענעראל פון קענעדא, וועט קורצליך הייראטהען די 17 יעהריגע פּרינצעסין אירענע אלעקסאנדראווּנא, די טאכטער פון גראספירשט אלעקסאנדער מיכאלאוויטש, דעם רוסישען צארס א קאזין. די הייראטה וועט שטאטפינדען אין פּעטערבורג. מען ערווארטעט אז דער ענגלישער קעניג דזשארדזש דער 5טער וועט אנטהייל נעהמען אין דער צערעמאניע.

— א בלוטיגער געפעכט וואס איז פארגעקומען אין טריפּאלי צווישען אראבער און טערקען מיט איטאליענער האט זיך געענדיגט מיט א זיעג פאר די איטאליענער וועלכע האבען פערכאפּט די שטאדט מיסטראטהא. די בעפעלקערונג פון דער שטאדט בעשטעהט פון 8 טויזענד נפשות.

איהר מעגט דאס וויסען.

ווען איהר ווילט האבען אידישע קונים, מוזט איהר אימער צו זיי רע־דען אין זייער שפראך, מוזט איהר מיט זיי שטעהן אין פערבינדונג און פון צייט צו צייט זיי מודיע זיין וואס פאר א נייאינקייטען אין אייערע ביזנעס קומען פאר. ברענגט איהר נייע וואַרע, קענט איהר לעזען בילינער, האט איהר א בעסערע ליין סחורה — אלעס מוז וויסען דער יעניגער וואס האט בדעה עפעס צו קויפען און די סוחרים, די סטארקיפערס און ביזנעס לייט דארפען דאס דעם קונה דערצעהלען.

קענט איהר דאך אבער ניט געהן צו יעדען איינעם און איהם דער־צעהלען דאס וואס איהר דארפט, און אפילו דורך הענדביללס איז ניט מעשה סוחר צו לאזען וויסען די קאסטימער וועגען עטוואס, ווייל זעהר א קלייגער פראצענט מענשען בעצאהט זיך ערנסט צו א הענדביל. הונדערטע מענשען געבען א בליק אויף'ן הענדביל און שליידערען איהם אוועק.

אנדערש אבער איז עס ווען איהר אדווערטייזט עס דורך דער צייטונג, וועלכע ווערט געלעזט און פאטראנייזט. ווען איהר גיט אן אדווערטייזמענט אין „איד" זייט איהר זיכער צו האבען רעזאלטס.

ווען איהר מאַכט אַן אונטערנעהמונג,

מוזט איהר אדווערטייזען אין „איד", דען אונזערע לעזער זיינען לע־בעדיגע מענשען און ווילען זיך אמוזירען. און אזעלכע אדווערטייזמענטס רעכנען זיך אלס קהל'שע און קאסטען בסך הכל 25, העכסטענס 30 סענט אן אינטש. דערצו געבען מיר — ווען פערלאנגט — צו יעדען אזא אדווערטייז־מענט א „רייד אפ". אייער אונטערנעהמונג וועט זיכער האבען אן ערפאלג, ווען איהר וועט בעצייטענס דערפון מודיע זיין אונזערע לעזער דורך אן אד־ווערטייזמענט פון איינע אינטשעס.

דאַס מעגט איהר אַוודאי וויסען.

מען לעזט אפטמאל אידישע הענדבילס צונויפגעשטעלט אזוי לעכער־ליך און פול מיט גרייזען. די הענדבילס זיינען, ווי עס זעהט אויס, צונויפגע־שטעלט פון מענשען מיט גאר א קנאפע ידיעה אין שרייבען.

אבער די הענדבילס וואס ווערען געדרוקט און צונויפגעשטעלט אין „איד", זיינען אימער אין א שעהנער פארם אהן קיינע מיסטייקס.

איהר קענט ברענגען א הענדביל אדער אירגענד אנדערע ארבייט ווי עס איז, מיר וועלען שוין ניט ארויסלאזען קיין דבר שאינו מתוקן.

די הויפט זאך וואס איהר דארפט געדענקען איז אז סיי פרינטינג מיט גרייזען און סיי אהן גרייזען קאסט אייך אלין איין געלד. מיר וועלען אייך ניט רעכנען טהייערער ווי אירגענד אנדערע פרינטינג, צומאל נאך אפשר ביליגער און דאך זייט איהר זיכער אז אייער ארבייט וועט זיין געמאכט ראיעל, פינקט־ליך און מיט אן עסטעטישען געשמאק.

THE ISRAELITE

796 Main Street — Winnipeg, man.

Phone St. John 2213

אַדרעסס פון קאַנטרי ווערען גליך און פינקטליך אַטענדעט.

Canadian Northern Railway.

קליינע פּרייזען אויף טיקעטס פיר זומער רייזעס.

יעצט די צייט צו פאהרען ארום. די טיכען נעהמט די

„קעפּיטעל סיטיס עקספּרעס"

אדער

„דהי אלבערטא עקספרעס" קיין וויניפעג

און די

„לייק סופּיריאר עקספּרעס" קיין פּארט ארטהור.

פאר אינפארמיישאן, טריין און סטימשיפ בעדינגונג, פרעגט נאך ביים נאהענטסטען אגענט פון דער סי ען אר אדער שרייבט צו

R. CREELMAN,
General Passenger Agt.,
Winnipeg.

היברו אימיגריישאַן פּראָגרעסיוו סאָסייעטי אָף וויניפעג.

האט דעם צוועק צו העלפען דעם אימיגראנט אריינצוקומען אין לאנד און צו העלפען איהם ווען ער איז שוין אין לאנד. יעדער איד מוז זיין א מעמבער ביי אונז, ווייל יעדער איד האט פריינד אדער קרובים וואס דארפען קומען אין דעם פרייען לאנד. העלפט דעם אימי־גראנט. ווערט מעמבערס אין אונזער סאסייעטי. נאך איינצעלהייטען זיך ווענדען צום סעקרעטאר ס. לערנער אין 520 רעדוואוד עווענוי אדער אין 183 אלעקסאנדער עווענוי. פהאן מיין 1173.(86

ברוך טשערניאַק
דער אַלטער מוכר ספרים

איז מודיע זיינע קונים אז ער האט גע־מופט פון 262 סעלקירק עווענוי קיין

288 דאַפרין עווע.

וואוהין ער האט אויסגעשריבען א נייעם גרויסען סטאק פון ספרים, וויי־נער טליתים, שנה טובה'ס מחזורים און אלערהאנד אידישע ספרים און ביכער.

פערלאנגט גוטע פלייסיגע מענשען, מענער אדער פרויען, גוטע ווידזשעס געצאהלט צו די ריכטיגע לייט, סטעדי דזשאב. זיך ווענדען צו מר.

ב. שראַגגע
400 פרינצעס סטריט.

פהאן סט. דזשאן 382

B. SHRAGGE
400 Princess Street

דריווריים רײַדוואוד לאַגער.

די בעסטע אין מארקעט. געמאכט ביי די בעוואוסטע

Golden Key Brand
Aerated Waters Ale
and Stout
Winnipeg, Manitoba.

לעזט און סובסקרייבט זיך
אויף
דעם איד

מיר בעטען ביי קיינעם קיין שטיצע ניט, מיר האבען דאס ניט פערלאנגט זייט די צייטונג עקזיסטירט, דאס איינציגע וואס מיר בעטען אייך יא, איז, ווערט סובסקרייבער און בעצאהלט אייער סובסקריפשאן געלד.

א דאלאר שפּילט ביי קיינעם קיין גרויסע ראלע ניט; א דאלאר הייסט אזוי גוט ווי צוויי סענט א וואך, און וואס פאר א ווערטה האט ביי א אידען 2 סענט א וואך? ווער שמועסט ווען איהר ווייסט אז דורך אייער סובסקריפשאן געלד ווערט געשטיצט און אויפגעהאלטען א אידישע צייטונג פאר דער וועסט.

דער „איד"

איז ניט קיין פּאַרטייאישע צייטונג, זי בעלאנגט ניט צו קיין פארטיי, זי פערלאנגט ניט קיין שטיצע פון פארטיי געלדער. די צייטונג מוז זיין אן אונפּאר־טייאישע, אום אמת צו דיענען די אינטערעסען פון איהרע לעזער און עס איז ניט מעהר ווי רעכט אז די, וועלכע האבען שוין איינגעזעהען די נויטווענדיגקייט פון א אידישער צייטונג אין דער וועסט, אז די וואס פערשטעהען די נוצען וואס א אידישע אונפארטייאישע צייטונג קען ברענגען, די אידען, זאגען מיר, דארפען דערום זיך סובסקרייבען און ווערען לעזער און פאטראנייזען די צייטונג.

זינט די צייטונג עקזיסטירט שרייבען מיר דאס ערשטע מאל אזא אויפ־רוף. מיר האבען אימער געדענקט אז דעם אידישען לעזער דארף מען דאס ניט זאגען, אז ער קען און דארף דאס אליין פערשטעהן.

אַלע וויניפעגער אידען ווייסען אַז מיר וואלטען געווען פערשפּארט צו שרייבען אזעלכע אויפרופען, ווען מיר זאלען געווען וועלען פערקויפען די צייטונג צו א פּאליטישען־בינטעל, ווען מיר זאלען געווען וועלען פערקויפען די אינטערעסען פון אונזערע לעזער. מיר האבען אבער די צייטונג בעסער איינגאנצען אפגעשטעלט און ניט געוואלט אז זי זאל רעגירט ווערען פון ארחי פרחי און דערפּיי זאלען ליידען די אידישע אינטערעסען.

יעצט איז אונזער איינציגער פערלאנג און איינציגע בקשה אז די וואס ווילען די צייטונג זאל עקזיסטירען, זאלען אליין ווערען סובסקרייבער און אויך זעהען אז זייערע פריינד און בעקאנטע זאלען ווערען סובסקרייבער.

ראָמאַן פון אַמעריקאַנער לעבען

ווען עס וועט זיך ענדיגען די גרויסע און זעהר אינטערעסאנטע ערצעה־לונג „זשיד", וועלען מיר אנפאנגען צו דרוקען א ראמאן, געשריבען פאר'ן „איד" פון דעם ראמאניסט דר. בן גור, אויס נויארק, וואו עס ווערט געשילדערט דאס ארימע, דאס רייכע און דאס אויסגעלאסענע לעבען אין נויארק.

דער ראָמאַן, ניט קוקענדיג דערויף וואָס ער איז שפּאַנענד פון דער ער־שטער פאָרטזעצונג אָן, איז אַ ריכטיג בילד פון דאָס לעבען פון די אימיגראַנטען אין נויאָרק, זייערע גייסטיגע און עקאָנאָמישע ליידען.

מיר, פון אונזער זייט, וועלען טהאָן אַלעס מעגליכעס אַז די צייטונג זאָל וואָס אַמאָל בעסער און שעהנער זיין. און יעצט דאַרפט איהר אויך אָנווענדען אַביסעל מיה און אונז העלפען אין מאַטעריעלען זינען.

ווערט סובסקרייבער, זעהט אַז אייערע פריינד און בעקאנטע זאלען ווערען סובסקרייבער. סובסקריפשאן פאר א יאהר איז בלויז איין דאלאר, צוגעשיקט דורך פאסט $1.50

איהר קענט אונז אויך פיעל העלפען דערמיט וואס איהר וועט פאטראניזען אונזערע אדווערטייזער און ווען איהר קויפט עפּעס ביי אונזערען אן אדווערטייזער, זאגט איהם אז איהר האט געזעהען זיין אדווערטייזמענט אין „איד". אויך דאס וועט אייך קיין געלד און קיין מיה ניט קאסטען און אונז וועט איהר דערמיט האָבען געטהאן א געפעלינקייט.

אדרעס:

THE ISRAELITE

796 Main Street — Phone St. John 2213

אדער

540 Anderson Ave. — Phone St. John 431

מאדאם ליפצין אין וויניפעג

דאס מענעדזשמענט פון קווינס טהעאטער מאכט בעקאנט דעם פובליקום, אז דעם 13טען און 14טען אויגוסט, דינסטאג און מיטוואך אבענד, וועט די גרויסע טאלאנטפאלע קינסטלערין מאדאם קעני ליפצין אויפטרעטען אין דאס „וויניפעג טהעאטער".

דעם ערשטען אבענד שפּילט זי יעקב גארדין'ס

„די יתומה".

פרייז פון 50 סענט ביז 2 דאלאר.

און דעם צווייטען אבענד שפּילט זי

„די טרייע ליעבע".

טיקעטס שוין צו בעקומען ביי ב. שעפס, 401 סעלקירק עוועניו, פהאן סט. דזשאהן 1490

אן אייגענער ארקעסטער

30 באלאליישניקעס און מאנדאליסטען וועלען זיין אויף'ן שיף „אלבערטא" צום

פּיקניק און עקסקורשאן

זונטאג דעם 21טען יולי אום 11 אוהר פריה

פעראנשטאלטעט פון דער פ. קראפאטקין יובילעאום קאמיטע

טיקעטס 50 סענט

צו בעקומען אין פּיפּעלס בוק סטאר, 824 מיין סט. און 571 סעלקירק עוו.; ביי נ. טשערניאק, 876 מיין סט.; ביי מ. ווערעער אין קווינס האל און ביי י. פראסאוו, 509 פלארא עוו.

פערשיעדענע ספּארטינג גיימס.

אין די טהעאטערע.

אין די וואקער.

אלעמען איז בעקאנט אז דאס איינציגע פלאץ וואו דער צושויער קען געניסען א גייסטיגען פערגעניגענדען אבענד איז בלויז די וואקער טהעאטער וואוהין עס קומען אלע וואך אנדערע גרויסע און וועלט בעריהמטע סטארס.

ענדע דיזע וואך ווערט דאס וואקער טהעאטער געשלאסען ביז אויגוסט דעם טען, ווען עס וועט זיך ווידער עפנען אלס רעגולערער ווינטער סיזאן. זעהר פיעלע בעוואוסטע ארטיסטען זיינען פערצייכענט אויף דער ליסטע, טאלאנטפאלע קינסטלער וועלען אויפטרעטען אין די וואקער פאר נעקסטען סיזאן. די ערשטע וועט זיין מארגארעט אילינגטאן וואס וועט שפּיעלען די נייע דראמא „קינדלינג", וועלכע איז מיט גרויס סוקסעס געשפּיעלט געווארען אין נויארק, שיקאגא און אנדערע שטעדט.

אין די עמפּרעס.

דאס עמפּרעס טהעאטער אנאנסירט איבעראל אז דאס איז דאס איינציגע פלאץ וואוהין אלע געהען. און דאס איז גאנץ ריכטיג. דען דאס איינציגע טהעאטער וואו מען קען זיך אמוזירען גרויסארטיג איז די עמפּרעס טהעאטער וואו אלע וואך איז א רייכע פּראגראם פון די בעסטע ארטיסטען אויף דער וואדעוויל ביהנע. דאס עמפּרעס טהעאטער געווינט אלע וואך, אלע טאג נייע סימפּאטייזער און פּאטראנייזער, דען מען הערט איבעראל אז די עמפּרעס בעמיהעט זיך צופריעדענצושטעלען איהרע בעזוכער אויף'ן בעסטען אופן. געהט איין מאל אין די עמפּרעס און איהר פערבלייבט איהר שטענדיגער פּאטראנייזער.

אויף נעקסטע וואך האט די עמפּרעס פאר אייך א זעהר רייכע פּראגראם. זעהט דעם אדווערטייזמענט אין דיזער צייטונג און איהר וועט זיך איבערצייגען אין די ריכטיגקייט. אין די עמפּרעס ווערט געשפּיעלט דריי מאל טעגליך.

The Walker Canada's Finest Theatre

היינט און מארגען און שבת מאטינע די שעהנסטע מוזיק און ליעדער אין דער פּראכטפאלער אפּערעטא

דהי ספּרינג מייד

מיט מיזי האדזשאס

די בעריהמטע הונגארישע פּרימאדאנא וועט נעהמען די הויפּט ראלע אין דיזער אפּערעטא. אויסער איהר — די זעלבע קאמפּאניע וואס האט שוין איין מאל געשפּיעלט אין די וואקער.

פרייזען: $2 ביז 25 ס., מאט. $1.50 ביז 25 ס.

Empress
PORTAGE AVE. EAST
DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE
WHERE EVERYBODY GOES

פון מאנטאג 22טען יולי 3 פארשטעלונגען טעגליך: 3 אוהר נ. מ., 8 אוהר און 9,30 אב.

4 קאדעלא קאמיקוס 4
די פיינסטע אקראבאטען פון דער וועלט וועלען צייגען וואונדערבארע קונצען און פערשיעדענע גימנאסטיקס.

דזשאזעף ב. מעקני
אין „דהי מארק טוויין אף מינסטרעלסי" (אל. ג. פיעלדס' סטאר פאר יאהרען)

בעררי ענד בעררי
פּראכטפאלע מיוזישאנס

די בעוואוסטע פון דער פויגעל וועלט און ווייסער אדלער

דענע קופּער אין דעם פארס
„דהי קאנפעשאן"

די ערשטע מאווינג פּיקטשורס פון וויניפּעגער עקזהיבישאן. דער דיוק און פּרינצעסין פּאטריסיא און אנדערע בעוואוסטע לייט וועלען געצייגט ווערען מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך אין די עמפּרעס און מאנטאג און דינסטאג אין די בידזשוי.

עמפּרעס קאפ, שעהנע בילדער.
עמפּרעס ארק., מוזיק די גאנצע צייט.

פרייזען: אבענד 10, 20, 25 און 35 סענט, מאטינע 10, 15 און 25 סענט.

ROYAL Theatre.

אונטער א נייע מענעדזשמענט.
שעהנסטע בילדער, די נייעסטע סאנגס,
בעקוועמער פּלאץ
פּראגראם געביטען דריי מאל א וואך.

אין „איד", 796 מיין סטריט
ווערט אנגענומען אלערליי
פּרינטינג צו מעסיגסטע פּרייזען.

D. Abramovich
ארכיטעקט
505 מעקינטייער בלאק, פהאן מיין 1978
ד. אבראמאוויטש

THE
Canada Financial Corporation, Ltd.
Head Office: Winnipeg.

באארד אף דירעקטארס: פּרעזידענט, וואלענטין ווינקלער, מ. פּ. פּ.; וויס פּרעזידענט און מענעדזשער דירעקטאר, דזשאן מעקייוועער קאפּיטאליסט; סעקרעטאר און טרעזשורער, י. א. פלעטשור, באריסטער; דר. ר. מ. סימפּסאן, פּרעזידענט אף אמעריקאן פּאבליק העלטה אסאסיאיישאן; פּ. שראנגע, מאנופעקטשורער און דר. פּ. לאשאנס.

מיר אפּערען איינע אקציעס פון דיזער קאמפּאניע. איינע פון די בעסטע פּראפּאזישאנס. די קאמפּאניע וועט צאהלען א גרויסען דיווידענד. די אונטערנעהמונג איז זיכער, ראיעל און פּראפיטייבל. פאר איינצעלהייטען זיך ווענדען צו

PH. NEY & CO.
222 Portage Ave. Winnipeg.
Phone main 1288

די נייע ציילאן טעה

איז שוין אנגעקומען צו

אטרובין בראדערס
390 סעלקירק עווענין
פהאן סט. דזשאן 1933

אלע אונזערע קאסטומער האבען זיך שוין איבערצייגט אין אונזערע מעסיגע פּרייזען סיי אין גראסערי און סיי אין אונזער נייער ליין דרייגודס, מענס פערנישינג און שוה ווארג.

א. טייטעלבוים
532 סעלקירק עווע.

האלסייל און ריטייל .מעהל, היי, תבואה און פּראדוקטען. מיר פערקויפען בילינער ווי איבעראל, קומט זיך איבערצייגען.

42)

Fraser, Bender and Co.

צו 5 אקער ניט ווייט פון שטאדט ווערט פערקויפט צו זעהר לייכטע פּיימענטס, גוט פאר גארטען, דעירי. אין גיכען געהט דארטען דורך א קאר. זיך ווענדען צו

י. בענדער

447 Main St. Phone Main 9451

א פּראקטישער דיפּלאמירטער

בוק קיפּער

ווערט געפאדערט.

זאל זיך באלד מעלדען צו דער

Dominion Metal Exporting Co.
183 Alexander Ave.

רעוו. יוסף גינזבורג

חזן פון בית יעקב שוהל

פערלאנגט זאפארט באיעס, אויך מענער מיט גוטע שטימען מיט אדער אהן נאטען. איך וועל צאהלען די בעסטע פּרייזען. קען זיך מעלדען צום חזן יעדען טאג פון 10 אוהר פריה ביז 10 אוהר אבענד אין 277 דזשארוויס עווענין, 2טען פלאר.

SALTZMAN & LIPSHITZ

ה. זאלצמאן, סיוויל אינזשינער, נעהמט אן צו צייכנען פערשיעדענע פּלענער פון הייזער, קאטעדזשעס, בלאקס און אלערהאנד געביידעס. אויך נעהמען מיר אן קאנטראקטס אויף צו בויען אלערהאנד געביידעס. דארפט איהר עפּעס בויען? דאן קומט און בעראטה זיך מיט אונז. מיר וועלען אייך נאר ניט רעכנען דאפּיר.

זאלצמאן און ליפּשיץ 872 מיין סטריט

פהאן סט. דזשאהן 761

פאהרט אין קאנטרי.

ענדליך האט זיך וויניפּעג דערלעבט דאס מען קען שוין ארויספאהרען פערברענגען די זומער מאנאטען, 20 מייל פון שטאדט אין א אידישען האטעל, א סטריקטלי כשר'ע קיך צו די בילינגסטע פּרייזען. קיינע מאסקיטעס זיינען נישטא! די סי פּי אר ברענגט אייך גלייך צום האטעל

I. Ludwick **Hotel Niverville**
Niverville, man.

43)

וואנצען?

אין א פּאר שטונדען פערטרייב איך דורך מעכאנישע מיטלען די וואנצען פון אייער הויז אזוי דאס זיי וועלען שוין מעהר ביי אייך ניט זיין. דערויף געבען מיר א געשריבענע גאראנטיע, און ווען מען מוז א צווייטעס מאל דיזאפּענקציגירען אייער הויז, מאכען מיר עס אהן געלד. לעצטען זומער האבען מיר נעקלינט איבער טויזענד רומס. עסטימייטס ווערען געגעבען פריי.

The Vermin Destroying Co.

259 פּריטשארד עוו. א. ז. הארטמאן, פּראפּ. פאן סט. דזש. 1240

ווען איהר פאהרט קיין מט. קלעמענס מיש.

דאס בעוואוסטע מינעראל באדע פּלאץ פאר רהומאטיזם און אנדערע פערשיעדענע קראנקהייטען, סטאפּט אין

סאנפט'ס אפּ טו דייט און סטריקטלי כשר האטעל

אין דעם שעהנסטען און בעסטען אידישען האטעל אין שטאדט, מיט אלע בעקוועמליכקייטען ווי הייסע און קאלטע וואסער אין יעדען צימער, גרויסארטיג אויסגעפּארנישט און בעוואוסט אלס דאס בעסטע מעפּיל הויז. די פּרייזען זיינען מעסיגע. אנפראגען פּינקטליך בעאנטווארטעט.

Sanft's Hotel, 30. 50. Walnut St., mt. Clemens, mich.

בעוואוסט אלס פּאראדיז פון מט. קלעמענס, מישיגאן.

זונטאג 28סטען דיעזען מאנאט 13.0 נ. מ.

וועט מיט גרויס פאראד און צערעמאני געלעגט ווערען

דער קארנער שטיין

פון

דער נייער תלמוד תורה

אויף קארנער פלארא און טשארלס סטריט.

דאס איז דער פלאן

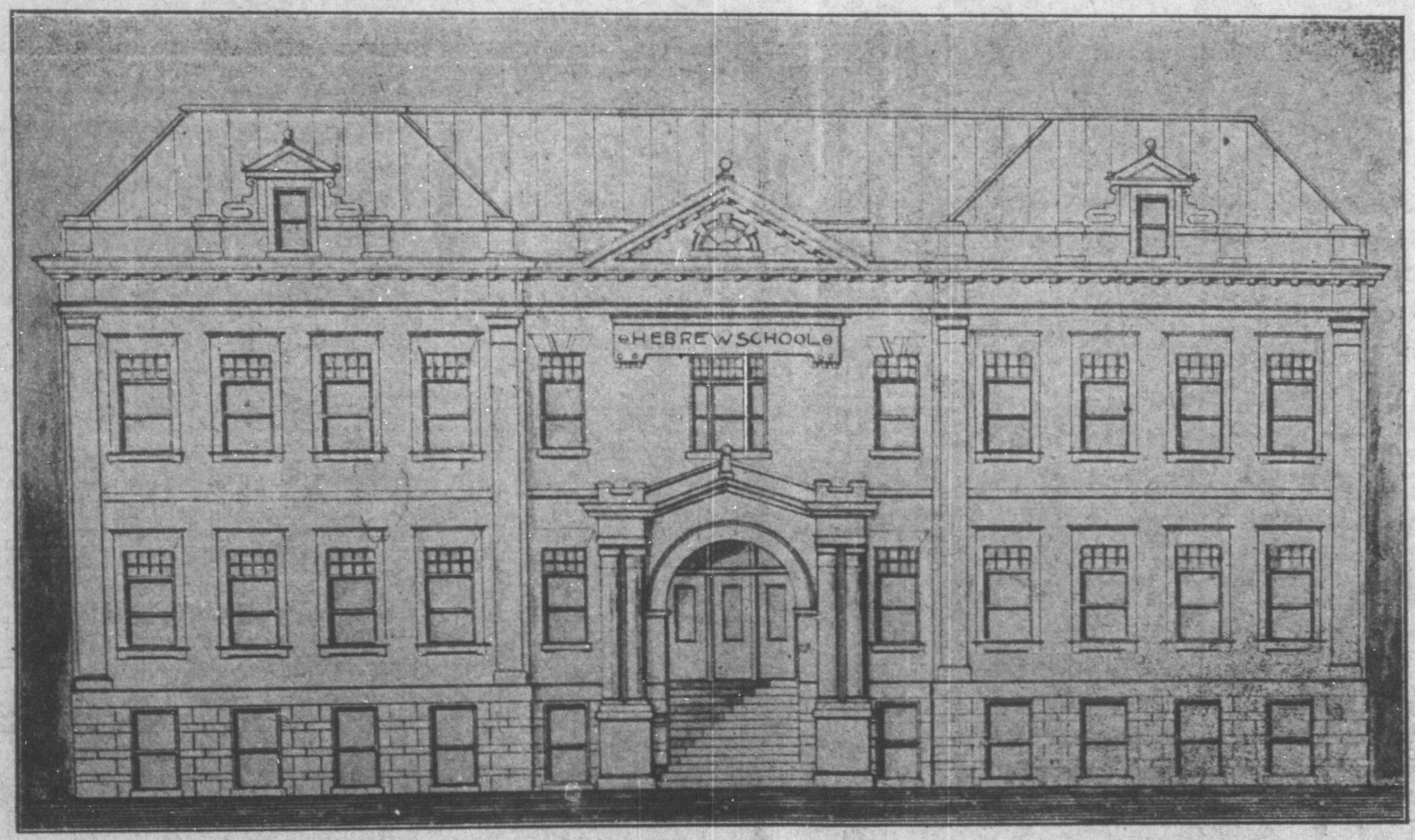

פון דער נייער ת״ת

דער רב רבי י. כהנאוויטש, פרעזידענט ר. ס. ראבינסאן און פיעלע אנדערע בעוואוסטע רעדנער וועלען אדרעסירען דאס פובליקום.

די צערעמאני וועט בעגלייטעט זיין מיט א גרויסארטיגען, פראכטפאלען ארקעסטער מיוזיק. די ווינקעל שטיינער וועלען פערקויפט ווערען פער אקשען. דער וואס וועט מנדב זיין 100 דאל. וועט זיין נאמען אויסגעקריצט זיין אויף א מארמארנעם טאוועל מיט גאלדענע בוכשטאבען.

די 100 דאלאר קענען אויסגעצאהלט ווערען: 25 דאלאר קעש און דאס איבעריגע אויף 15 חדשים.